

KOSTPRIJZEN VAN VARKENSVLEES

Voorcalculatie 1962

Rapport No. 400

Afdeling Bedrijfseconomisch Onderzoek in de Landbouw

2051534

INHOUDSOPGAVE

Blz.

WOORD VOORAF

HOOFDSTUK	I	DE SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN	11
	§	1. Doel en opzet van de berekeningen	11
	§	2. Gebieden en aantallen bedrijven	11
	§	3. De kostprijs van de big (voorcalculatie 1962)	13
	§	4. De kostprijs per kg koud geslacht gewicht (voorcalculatie 1962)	14
	§	5. De financiële resultaten volgens de bedrijfs- boekhoudingen over de jaren 1956 t/m 1961	16
HOOFDSTUK	II	DE FOKKERIJ	17
	§	1. De opbouw van de zeugenstapel	17
	§	2. Het aantal biggen per worp	21
	§	3. De kosten	23
HOOFDSTUK	III	DE MESTERIJ	40
	§	1. De begin- en eindgewichten	40
	§	2. De lengte van de mestperiode	41
	§	3. Het uitvalrisico	42
	§	4. Het afgeleverd koud geslacht gewicht	43
	§	5. De kosten	44
HOOFDSTUK	IV	DE FINANCIËLE RESULTATEN OP DE ONDERZOCHE BEDRIJVEN	56
	§	1. De fokkerij	56
	§	2. De mesterij	58

INHOUD VAN DE TABELLEN EN GRAFIEKEN

Blz.

Hoofdstuk I

Tabel 1.	Aantal waarnemingen per gebied	12
2.	Gemiddelde kosten van de fokkerij in gld. per worp - voorcalculatie 1962	14
3.	Gemiddelde kosten in gld. per afgeleverd mestvarken - voorcalculatie 1962	15
4.	Gemiddelde voederkosten en voederwinst per mestvarken per dag in ct. (volgens de boekhoudingen in 1956 t/m 1961)	16

Hoofdstuk II

Tabel 5.	Verloop aantal zeugen in % van het beginaantal	17
6.	Aantal zeugen, dat voor verder fokken wordt bestemd, in % van het beginaantal van de desbetreffende worp	18
7.	Aantal dagen van het begin van de periode af tot de biggen worden geboren en gespeend	19
8.	Verloop zeugenstapel bij een beginaantal van 100 opfokzeugjes - voorcalculatie 1962	20
9.	Aantal levend geboren en aantal grootgebrachte biggen per zeug (uitgedrukt per zeug die levende biggen heeft gebracht of biggen heeft grootgebracht)	21
10.	Procentuele verdeling van de biggen naar het gewicht op speendatum	22
11.	Totaal- en gemiddeld aantal grootgebrachte biggen voor een zeugenstapel waarbij wordt uitgegaan van 100 opfokzeugjes - voorcalculatie 1962	23
12.	Dekgeld in gld. per zeug	23
13.	Voederverbruik in V.E. per 100 zeugendagen in opeenvolgende 30-daagse perioden	25
14.	Voederverbruik per zeug en per zeugenstapel - voorcalculatie 1962	26
15.	Verbruik van voederbieten, mineralen en vitaminen	27
16.	Totaalverbruik aan voederbieten, mineralen en vitaminen per zeugenstapel - voorcalculatie 1962	27
17.	Bijvoeding biggen per grootgebrachte big	28
18.	Totaal bijvoeding biggen per zeugenstapel - voorcalculatie 1962	28
19.	Voederverbruik in V.E. per zeug per produktieperiode zonder uitval (incl. bijvoeding biggen)	29
20.	Verhoudingscijfers van krachtvoerprizen volgens de boekhoudingen ten opzichte van de L.E.I.-statistiek (prizen L.E.I.-statistiek = 100)	30
21.	Voederkosten in gld. per zeugenstapel en per worp - voorcalculatie 1962	31
22.	Stroverbruik per zeug per dag in kg	32

Tabel 23. Strooiselkosten per zeugenstapel en per worp - voorcalculatie 1962	32
24. Arbeidskosten per zeugenstapel en per worp - voorcalculatie 1962	33
25. Kosten huisvesting en uitloop in gld. per zeugen- stapel en per worp - voorcalculatie 1962	34
26. Inventariskosten in gld. per zeugenstapel en per worp - voorcalculatie 1962	34
27. Kosten dierenarts in gld. per zeugenstapel en per worp - voorcalculatie 1962	35
28. Netto-opbrengstprijzen in gld. per kg levend gewicht van slachtzeugen van ca. 180 kg	36
29. Levend gewicht in kg van voor de mesterij bestemde of als slachtzeug verkochte zeugen	37
30. Netto-opbrengst verkochte zeugen per zeugenstapel en per worp - voorcalculatie 1962	38
31. Mestproduktie per dier per jaar en de waarde van de mest	39

Hoofdstuk III

Tabel 32. Procentuele verdeling van de mestvarkens naar begin- en eindgewicht	40
33. Mestduur in dagen bij mesten van biggen met een begingewicht van \pm 17 kg	41
34. Uitval, in % van het beginaantal, bij mesten van biggen van \pm 17 kg	42
35. Verloop van het aantal voor de mesterij opgelegde biggen - voorcalculatie 1962	43
36. Koud geslacht gewicht in kg per afgeleverd mest- varken	43
37. Procentuele verdeling mestvarkens in kwaliteits- klassen	44
38. Kosten biggen in gld. per afgeleverd mestvarken - voorcalculatie 1962	45
39. Voederverbruik in V.E. per afgeleverd mestvarken zonder uitval	45
40. Voederverbruik in V.E. per 100 mestvarkendagen in opeenvolgende 10-daagse perioden, waarbij is uitgegaan van biggen van \pm 17 kg	46
41. Verhoudingscijfers van krachtvoerprizen volgens de boekhoudingen ten opzichte van de L.E.I.- statistiek (prizen L.E.I.-statistiek = 100)	47
42. Voederkosten per afgeleverd mestvarken - voorcal- culatie 1962	50
43. Stroverbruik per mestvarken per dag in kg	51
44. Strooiselkosten per afgeleverd mestvarken - voorcalculatie 1962	51
45. Arbeidskosten per afgeleverd mestvarken - voorcalculatie 1962	52

Tabel 46. Beloning voor bedrijfsleiding in gld. per afgeleverd mestvarken - voorcalculatie 1962	52
47. Kosten van huisvesting in gld. per afgeleverd mestvarken - voorcalculatie 1962	52
48. Inventariskosten in gld. per afgeleverd mestvarken - voorcalculatie 1962	53
49. Overige kosten in gld. per afgeleverd mestvarken - voorcalculatie 1962	53
50. Rente in gld. per afgeleverd mestvarken - voorcalculatie 1962	54
51. Afleveringskosten volgens de boekhoudingen in gld. per afgeleverd mestvarken	54
52. Afleveringskosten in gld. per afgeleverd mestvarken - voorcalculatie 1962	54
53. Waarde mest in gld. per afgeleverd mestvarken - voorcalculatie 1962	55
54. Gewicht en opbrengstprijz per ziek verkocht mestvarken	55
55. Opbrengst ziek verkochte dieren in gld. per afgeleverd mestvarken - voorcalculatie 1962	55
Hoofdstuk IV	
Tabel 56. Gemiddelde resultaten van de fokkerij per worp volgens de boekhoudingen	57
57. Gemiddelde resultaten van de mesterij volgens de boekhoudingen	59
58. Gemiddelde netto-opbrengsten van mestvarkens in % van de voederkosten	60
Grafiek 1. Voederverbruik per mestvarken per dag in voedereenheden gesplitst naar voedersoort - voorcalculatie 1962	48

WOORD VOORAF

De varkenshouderij in Nederland komt in hoofdzaak voor in het weidegebied in het westen en op de zandgronden. Soms zijn het bedrijven met een zeer omvangrijke varkensbezetting, die zich alleen op deze bedrijfstak hebben toegelegd. In verreweg de meeste gevallen is de varkenshouderij echter een niet overheersend onderdeel op de bedrijven die daarnaast rundvee, kippen en akkerbouwprodukten produceren. Dit rapport beperkt zich tot een onderzoek naar de rentabiliteit van de varkenshouderij op de laatstgenoemde categorie bedrijven.

Het lag oorspronkelijk in de bedoeling om ten behoeve van dit onderzoek, door middel van een enquête nog aanvullende technische gegevens te verzamelen. Er bestond namelijk behoefte aan meer gedetailleerde gegevens over de arbeidsbehoefte, de huisvesting, de voedermethoden e.d. Door het uitbreken van mond- en klauwzeer in het najaar van 1961 kon deze enquête niet worden uitgevoerd.

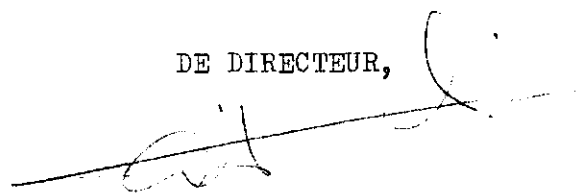
Het concept van het rapport is getoetst aan het oordeel van een Commissie van Advies, waarin de volgende heren zitting hadden:

ir. Th.C.J.M. Rijssenbeek	directeur van het Veeteelt- en Zuivelwezen	's-Gravenhage
W.L. Agterof	landbouwer	Nieuwerbrug a/d Rijn
T. Boschloo	landbouwer	Almen
P. van Horen	landbouwer	Helden - Beringe
S. de Jong Szn.	hoofdassistent A bij het rijksveeteeltconsulentschap	's-Gravenhage
ir. IJ. Kroes	rijksveeteeltconsulent voor de varkensfokkerij	Utrecht
H.J. van Maasakkers	landbouwer	Breugel
A. de Vries	bestuurder Landarbeiders- bond	Leeuwarden

Van de waardevolle opmerkingen van de commissie is dankbaar gebruik gemaakt.

Het rapport is samengesteld door J. Hoornweg van de afdeling Bedrijfseconomisch Onderzoek Landbouw.

DE DIRECTEUR,

's-Gravenhage, augustus 1962

(Prof. dr. A. Kraal)

HOOFDSTUK I

DE SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN

§ 1. Doel en opzet van de berekeningen

Dit rapport is opgesteld om inzicht te verschaffen in kosten en opbrengsten van de varkenshouderij in de voornaamste produktiegebieden van Nederland.

Hiertoe zijn in hoofdstuk II berekeningen opgezet voor de fokkerij en in hoofdstuk III voor de mesterij. Deze berekeningen resulteren in een kostprijs van de big en een kostprijs per kg geslacht gewicht van varkensvlees bij verschillende eindgewichten. De uitkomsten gelden voor gemiddelde omstandigheden bij het huidige prijspeil.

Opgemerkt zij dat ook voor deze kostprijsberekeningen een aantal uitgangspunten gelden, welke door het Ministerie van Landbouw en Visserij en het Landbouwschap zijn overeengekomen. Deze uitgangspunten betreffen in het bijzonder de arbeid, de beloning voor bedrijfsleiding en de waardering van het voederverbruik.

Ten behoeve van het prijsbeleid wordt steeds na verloop van twee maanden een aanvulling gemaakt op dit rapport, waarin de hoeveelheden kosten en opbrengsten zijn gewaardeerd tegen het laatstbekende prijspeil.

De documentatie van de berekeningen is ontleend aan een speciale boekhouding voor de varkenshouderij, welke op een aantal bedrijven is bijgehouden. In de volgende paragraaf worden van deze bedrijven nadere gegevens verstrekt.

In hoofdstuk IV is tenslotte een overzicht opgenomen over de rentabiliteit van de varkenshouderij op de onderzochte bedrijven in de jaren 1956 t/m 1961.

§ 2. Gebieden en aantallen bedrijven

Op een aantal bedrijven is van het onderdeel varkenshouderij

een administratie bijgehouden. Het aantal bedrijven, dat in het onderzoek is betrokken, is vermeld in tabel 1.

Het aantal mestvarkens per koppel varieert van gebied tot gebied, zodat het gegeven aantal koppels volgens tabel 1 geen volledig inzicht verschaft in de documentatie voor de berekeningen. Als aanvulling zij vermeld, dat gemiddeld in Zuidholland 10 à 11 mestvarkens zijn begrepen in een koppel, in het oostelijk zandgebied ca. 7 mestvarkens en in het zuidelijk zandgebied ca. 9 mestvarkens.

Tabel 1

AANTAL WAARNEMINGEN PER GEBIED

	Weide- bedrijven	Oostelijk zandgebied				Zuidelijk zandgebied		
	Zuid- holland	Dren- the	Over- ijssel	Graaf- schap	to- taal	Noord- brabant	Lim- burg	to- taal
<u>Gemiddeld aantal bedrijven</u>								
1956	40	35	35	20	90			
1957	35	24	30	18	72	32	24	56
1958	35	17	19	14	50	28	18	46
1959	38	17	18	17	52	30	20	50
1960	23	18	18	17	53	29	20	49
1961	24	19	19	16	54	25	19	44
<u>Aantal koppels mestvarkens</u>								
1956	388	129	436	204	769			
1957	364	120	228	123	471	227	129	356
1958	337	99	176	104	379	234	126	360
1959	234	64	147	80	291	196	92	288
1960	247	70	148	142	360	244	128	372
1961	178	47	140	100	287	210	131	341
<u>Aantal fokzeugen</u>								
1956	349	288	299	186	773			
1957	352	286	190	111	587	281	216	497
1958	296	122	153	64	339	248	138	386
1959	392	176	153	99	428	243	208	451
1960	299	215	198	135	548	279	250	529
1961	250	171	122	171	464	139	177	316

De keuze van de deelnemers aan de varkensadministratie geschiedt in overleg met de Provinciale Raden van het Landbouwschap en de Rijkslandbouwvoorlichtingsdienst. Bij de keuze worden de volgende criteria

aangehouden:

- a. gemiddelde produktieomstandigheden
- b. normaal bedrijfsplan voor de desbetreffende gebieden;
- c. vakkundige bedrijfsleiding.

Afzonderlijke berekeningen zijn gemaakt voor Zuidholland, het oostelijk zandgebied en het zuidelijk zandgebied. De gegevens van de gebieden Drenthe, Overijssel en de Graafschap zijn in het verleden samengevoegd omdat is gebleken, dat er geen reële verschillen tussen deze gebieden bestaan.

Dit jaar zijn ook de gegevens van de gebieden Noordbrabant en Limburg samengevoegd tot het zuidelijk zandgebied. De verschillen tussen deze beide gebieden zijn voor zover nog aanwezig, ook al gezien het aantal bedrijven per gebied, niet exact aan te geven. Dit is aanleiding geweest geen aparte berekening voor Noordbrabant en Limburg in dit rapport op te nemen.

§ 3. De k o s t p r i j s v a n d e b i g (voorcalculatie 1962)

In tabel 2 is een overzicht gegeven van de gemiddelde kosten per worp en de kostprijs per big. Bij de omrekening is in dit rapport als worp aangemerkt het feit, dat een zeug biggen heeft grootgebracht. Een uitvoerige toelichting op de berekende kosten en opbrengsten van de fokkerij is vermeld in hoofdstuk II.

Ter oriëntering is de volgende samenvatting gegeven:

- a. de gemiddelde kosten per worp zijn berekend uit de totale kosten van een zeugenstapel, waarbij is uitgegaan van 100 opfokzeugjes van 15 à 20 kg tot het moment van het spenen van de laatste worp van deze zeugenstapel;
- b. als kosten zijn opgenomen alle kosten verbonden aan het houden van de zeugen; de waarde van de opfokzeugjes is van de opbrengst der verkochte zeugen afgetrokken;
- c. de opbrengst van de zeugen, die niet meer voor verder fokken worden gebruikt, is in mindering gebracht op de brutokosten;

- d. het sterfterisico is bij de gevolgde berekeningsmethode verdisconteerd in de verschillende kostenposten;
- e. het aangehouden prijspeil is, met uitzondering van het voeder, afgestemd op het verwachte niveau. De voedermiddelen zijn overeenkomstig de afspraak tussen het Ministerie van Landbouw en Visserij en het Landbouwschap gewaardeerd tegen de gemiddelde prijzen van de afgelopen 4 maanden. In deze berekening zijn dat de maanden januari t/m april 1962.

Tabel 2

GEMIDDELDE KOSTEN VAN DE FOKKERIJ IN GLD. PER WORP

Voorcalculatie 1962

	Zuid-holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
1. Dekkosten	14,75	12,65	12,15
2. Voederkosten	271,45	297,20	291,25
3. Strooisel	19,35	16,15	18,25
4. Arbeidskosten	94,45	104,30	90,50
5. Beloning bedrijfsleiding	11,75	11,10	11,10
6. Huisvesting en uitloopkosten	31,10	31,95	33,45
7. Inventariskosten	2,60	2,70	2,80
8. Kosten dierenarts	7,35	7,35	7,35
9. Overige kosten	5,10	5,30	5,75
10. Rente	10,30	11,50	10,90
Totaal brutokosten	468,20	500,20	483,50
11. Netto-opbrengst verkochte zeugen	58,40	74,10	92,80
12. Waarde mest	10,40	10,70	11,25
Totaal nettokosten	399,40	415,40	379,45
Aantal grootgebrachte biggen			
st.	8,64	8,80	8,59
Kostprijs per big	46,25	47,20	44,15

§ 4. De kostprijs per kg koud geslacht gewicht (voorcalculatie 1962)

In tabel 3 is een overzicht gegeven van de kosten van de mes-terij. De uitvoerige toelichting op deze kostenberekening is opge-nomen in hoofdstuk III.

Voor Zuidholland is een berekening gegeven bij een levend afleveringsgewicht van 110 en 130 kg. In de zandgebieden worden de varkens minder zwaar gemest dan in het westen van ons land. Voor deze gebieden is een berekening gegeven bij een levend afleveringsgewicht van 90 en 110 kg.

Ter oriëntering zij het volgende opgemerkt:

- het begingewicht van de big is voor alle gebieden gesteld op 17 kg levend gewicht;
- de kosten zijn uitgedrukt per afgeleverd mestvarken;
- het sterfterisico is tot uitdrukking gebracht in het aantal opgelegde biggen en in de hoogte van de afzonderlijke kostenposten;
- de biggen zijn gewaardeerd tegen kostprijs. Deze wijze van waardering berust op een afspraak tussen het Ministerie van Landbouw en Visserij en het Landbouwschap.

Tabel 3

GEMIDDELDE KOSTEN IN GLD. PER AFGELEVERD MESTVARKEN

Voorcalculatie 1962

Levend eindgewicht	Zuidholland		Oostelijk zandgebied		Zuidelijk zandgebied	
	110	130	90	110	90	110
1. Kosten biggen	50,05	50,25	50,55	50,80	47,35	47,60
2. Voederkosten	111,70	143,20	86,10	116,15	85,50	112,45
3. Strooisel	3,40	4,05	2,05	2,55	2,05	2,50
4. Arbeidskosten	15,20	17,90	16,30	20,05	12,10	14,70
5. Beloning bedrijfsleiding	2,05	2,50	1,65	2,05	1,65	2,05
6. Huisvestingskosten	3,95	4,65	2,85	3,50	2,85	3,45
7. Inventariskosten	1,00	1,15	0,70	0,90	0,70	0,85
8. Kosten dierenarts	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20
9. Overige kosten	1,00	1,15	0,70	0,90	0,70	0,85
10. Rente	2,60	3,50	1,65	2,40	1,55	2,20
11. Afleveringskosten	4,50	4,50	4,00	4,50	3,50	4,00
Totaal brutokosten	197,65	235,05	168,75	206,00	160,15	192,85
12. Waarde mest	4,35	5,15	3,15	3,90	3,15	3,85
13. Opbrengst zieke varkens	0,45	0,60	0,40	0,60	0,40	0,50
Totaal nettokosten	192,85	229,30	165,20	201,50	156,60	188,50
Koud geslacht gewicht kg	89,1	107,5	70,7	88,3	72,1	89,5
Kostprijs per kg koud geslacht gew. bij:						
90 kg			2,34		2,17	
110 kg	2,16			2,28		2,11
130 kg		2,13				

§ 5. De financiële resultaten volgens de bedrijfsboekhoudingen over de jaren 1956 t/m 1961

In hoofdstuk IV zijn de financiële resultaten op de onderzochte bedrijven over de jaren 1956 t/m 1961 nader gespecificeerd.

Voor de mesterij is in tabel 4 een samenvatting gegeven van de gemiddelde resultaten op de onderzochte bedrijven.

Tabel 4

GEMIDDELDE VOEDERKOSTEN EN VOEDERWINST PER MESTVARKEN PER DAG IN CT.
(volgens de boekhoudingen in 1956 t/m 1961)

	Zuidholland		Oostelijk zandgebied		Zuidelijk zandgebied	
	voeder- kosten	voeder- winst	voeder- kosten	voeder- winst	voeder- kosten	voeder- winst
1956	66	11	68	25		
1957	70	14	69	19	68	22
1958	64	12	68	21	65	22
1959	67	19	68	17	69	21
1960	64	9	67	15	67	15
1961	61	19	67	20	65	23

De voederwinst per dag is bepaald aan de hand van de nettowaardevermeerdering van de mestvarkens van het moment van opleggen voor de mesterij en verminderd met de voederkosten. De uitkomst hiervan is gedeeld door het totaal van de mestedagen. Ter oriëntering zijn tevens gegeven de voederkosten per dag.

Uit tabel 4 blijkt, dat voor de zandgebieden in de laatste jaren de voederwinst per mestvarken ca. 20 ct. per dag bedraagt of wel 30% van de voederkosten. Uit deze 30% moeten de overige kosten zoals arbeid, beloning bedrijfsleiding, huisvesting e.d. worden gedekt. Deze kosten bedragen ca. 27% van de voederkosten, zodat geconcludeerd mag worden dat de netto-opbrengsten van de mesterij in deze jaren voldoende zijn geweest ter dekking van de kosten.

Voor Zuidholland blijkt de situatie ongunstiger te zijn. De voederwinst voor dit gebied bedraagt gemiddeld over de jaren ca. 22% van de voederkosten bij een noodzakelijke dekking voor overige reeds genoemde kosten van ca. 25% van de voederkosten. Geconcludeerd kan worden dat in Zuidholland de netto-opbrengsten van de varkensmesterij gemiddeld niet voldoende zijn geweest ter dekking van de kosten.

HOOFDSTUK II

DE FOKKERIJ

§ 1. De opbouw van de zeugenstapel

De berekening van de gemiddelde kosten per worp is gebaseerd op het genormaliseerde verloop van een zeugenstapel, waarbij wordt uitgegaan van 100 opfokzeugjes van 15 à 20 kg. Dit genormaliseerde verloop is afgeleid van de mutaties zoals die bij de zeugen voor de verschillende worpen zijn geconstateerd. Aan- en verkopen van fokzeugen zijn buiten beschouwing gelaten, omdat een verkoop van het ene bedrijf wordt gecompenseerd door aankoop op een ander bedrijf.

In tabel 5 is de samenvatting van deze mutaties gegeven. De aantallen zeugen zijn uitgedrukt in procenten van het beginaantal dieren van de desbetreffende worp.

Tabel 5

VERLOOP AANTAL ZEUGEN IN PROCENTEN VAN HET BEGINAANTAL

	1e worp			2e worp en ouder		
	ge- dekt	levende biggen gebracht	biggen groot- gebracht	ge- dekt	levende biggen gebracht	biggen groot- gebracht
<u>Zuidholland</u>						
1956	94	66	61	100	91	86
1957	82	70	64	100	89	89
1958	84	66	63	100	87	86
1959	94	79	73	100	90	89
1960	100	88	81	100	90	87
1961	90	80	74	100	90	89
Voorcalculatie 1962	91	75	69	100	90	87
<u>Oostelijk zandgebied</u>						
1956	87	69	64	100	88	87
1957	80	64	62	99	87	85
1958	84	76	75	100	88	86
1959	85	66	62	100	86	84
1960	86	71	67	99	87	84
1961	79	63	60	99	86	84
Voorcalculatie 1962	84	68	65	100	87	85
<u>Zuidelijk zandgebied</u>						
1957	82	62	60	100	80	77
1958	82	69	62	100	79	78
1959	87	67	61	100	84	82
1960	82	69	66	95	81	79
1961	84	68	67	99	81	80
Voorcalculatie 1962	83	67	63	100	81	79

Het aantal zeugen, dat na afloop van een bepaalde worp wordt aangehouden voor verder fokken, beïnvloedt de opbouw van de zeugenstapel. Een overzicht hiervan is gegeven in tabel 6.

Tabel 6

AANTAL ZEUGEN DAT VOOR VERDER FOKKEN WORDT BESTEMD (IN PROCENTEN VAN HET BEGINAANTAL VAN DE DESBETREFFENDE WORP)

	Worp No.										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<u>Zuidholland</u>											
1956	65	81	57	65	61	67	44	100	.	.	.
1957	65	78	68	78	75	84	47	56	25	.	.
1958	58	80	87	64	71	77	67	40	50	0	.
1959	72	88	79	77	76	71	77	75	50	100	100
1960	79	90	87	77	67	83	86	77	50	100	0
1961	78	74	87	83	83	87	63	63	33	100	0
Voorcalculatie 1962	70	80	80	75	75	75	65	65	40	40	0
<u>Oostelijk zandgebied</u>											
1956	58	71	78	72	59	56	50	75	83	50	.
1957	54	67	76	72	59	50	31	50	.	.	.
1958	60	75	72	67	68	54	75	17	.	.	.
1959	59	82	78	71	68	69	63	100	0	.	.
1960	64	76	69	76	65	67	77	55	50	.	100
1961	57	77	71	82	64	70	89	100	100	100	.
Voorcalculatie 1962	60	75	75	70	65	65	65	60	40	25	0
<u>Zuidelijk zandgebied</u>											
1957	55	65	50	57	45	70	0	0	.	.	.
1958	48	69	65	48	58	36	55	100	.	.	.
1959	58	78	67	80	45	61	100	0	.	.	.
1960	65	74	73	55	66	49	63
1961	61	78	73	59	77	63	79	22	.	.	.
Voorcalculatie 1962	60	70	65	60	60	60	55	25	0	.	.

Duidelijk blijkt uit bovenvermelde gegevens dat de zeugen in het zuidelijk zandgebied korter worden aangehouden en in totaal dus ook minder worpen per zeug geven.

Behalve het verloop van de zeugenstapel in aantallen, is het van belang het aantal dagen te kennen dat ligt tussen het begin van de periode en het moment dat de biggen worden geboren, het moment dat de biggen worden gespeend en het moment waarop de overige mutaties plaatshebben. In tabel 7 wordt hiervan een overzicht gegeven.

Tabel 7

AANTAL DAGEN VAN HET BEGIN VAN DE PERIODE AF TOT DE BIGGEN WORDEN
GEBOREN EN GESPEEND

	Zuidholland		Oostelijk zandgebied		Zuidelijke zandgebied	
	1e worp	2e worp en ouder	1e worp	2e worp en ouder	1e worp	2e worp en ouder
<u>Biggen geboren</u>						
1956	300	126	287	130		
1957	300	127	283	128	290	128
1958	315	126	277	130	305	129
1959	300	127	290	130	295	131
1960	310	124	280	127	300	127
1961	295	125	290	129	300	130
Voorcalculatie 1962	305	126	285	129	300	129
<u>Biggen gespeend op een gewicht van 17 kg</u>						
1956	363	189	351	194		
1957	363	190	349	194	347	185
1958	379	190	338	191	362	186
1959	361	188	350	190	351	187
1960	372	186	343	190	359	186
1961	354	184	350	189	357	187
Voorcalculatie 1962	367	188	347	191	357	186

Het genormaliseerde verloop van de zeugenstapel kan nu worden opgesteld met behulp van de gegevens voor de voorcalculatie 1962 uit de tabellen 5, 6 en 7.

Verkopen als fokzeug komen in het genormaliseerde verloop niet voor, omdat een verkoop als fokzeug van het ene bedrijf gepaard gaat met een aankoop door een ander bedrijf.

Het verschil tussen het aantal zeugen van een bepaalde worp dat biggen heeft grootgebracht en het aantal zeugen van de volgende worp dat wordt gedekt, betreft dieren, die na het grootbrengen van de biggen als slachtzeug worden verkocht.

Tabel 8

VERLOOP ZEUGENSTAPEL BIJ EEN BEGINAANTAL VAN 100 OPFOKZEUGJES
Voorcalculatie 1962

		Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
1e worp	Beginaantal	100	100	100
	gedekt	91	83	83
	levende biggen gebracht	75	68	67
	biggen grootgebracht	70	65	63
2e worp	gedekt	70	60	60
	levende biggen gebracht	62	52	48
	biggen grootgebracht	60	51	47
3e worp	gedekt	56	45	42
	levende biggen gebracht	50	39	35
	biggen grootgebracht	49	38	33
4e worp	gedekt	45	34	27
	levende biggen gebracht	41	30	22
	biggen grootgebracht	39	29	22
5e worp	gedekt	34	24	16
	levende biggen gebracht	30	21	13
	biggen grootgebracht	29	20	13
6e worp	gedekt	25	15	10
	levende biggen gebracht	22	13	8
	biggen grootgebracht	22	13	8
7e worp	gedekt	19	10	6
	levende biggen gebracht	18	8	5
	biggen grootgebracht	17	8	5
8e worp	gedekt	12	6	4
	levende biggen gebracht	11	6	3
	biggen grootgebracht	11	6	3
9e worp	gedekt	8	4	
	levende biggen gebracht	7	3	
	biggen grootgebracht	7	3	
10e worp	gedekt	3	2	
	levende biggen gebracht	3	2	
	biggen grootgebracht	3	2	
11e worp	gedekt	1		
	levende biggen gebracht	1		
	biggen grootgebracht	1		
Gestorven		5	5	3
Ziek verkocht		3	5	3
Verkocht als mestvarken		16	23	28
Verkocht als slachtzeug		76	67	66
Totaal		100	100	100

§ 2. Het aantal biggen per worp

Het aantal levend geboren biggen en het aantal grootgebrachte biggen is in tabel 9 nader gespecificeerd. Het aantal levend geboren biggen is hierbij uitgedrukt per zeug die levende biggen heeft gebracht en het aantal gespeende biggen is uitgedrukt per zeug die biggen heeft grootgebracht.

Tabel 9

AANTAL LEVEND GEBOREN EN AANTAL GROOTGEBRACHTE BIGGEN PER ZEUG
(uitgedrukt per zeug die levende biggen heeft gebracht of biggen heeft grootgebracht)

	1e worp		2e worp		3e worp		4e worp		5e worp e.o.	
	levend geboren	ge-speend	levend geboren	ge-speend	levend geboren	ge-speend	levend geboren	ge-speend	levend geboren	ge-speend
<u>Zuidholland</u>										
1956	7,7	6,6	9,7	8,7	10,5	9,1	11,4	10,0	11,3	8,7
1957	8,4	7,4	9,8	8,9	10,6	9,0	11,3	9,9	11,0	8,7
1958	8,5	6,9	9,3	7,7	10,8	8,9	10,9	8,7	11,6	9,6
1959	8,0	7,1	9,6	8,9	10,5	9,1	11,1	9,5	10,9	8,9
1960	9,3	8,1	10,3	8,7	10,2	9,0	11,3	8,8	11,4	9,6
1961	8,0	7,0	9,3	9,2	10,8	9,6	11,1	9,6	10,3	9,1
Voorcalculatie 1962		7,2		8,7		9,1		9,5		9,1
<u>Oostelijk zandgebied</u>										
1956	8,1	7,2	10,0	8,6	10,9	9,3	11,8	9,9	11,0	9,2
1957	8,3	6,8	10,0	8,8	11,0	9,6	11,9	10,3	11,7	9,6
1958	7,9	6,7	9,1	8,0	10,2	9,1	11,9	10,2	11,1	9,4
1959	8,1	7,4	9,8	8,8	10,5	9,5	10,6	9,0	11,3	9,6
1960	8,4	7,6	10,6	9,4	9,7	8,7	11,0	9,7	11,1	9,3
1961	8,0	7,7	10,4	9,2	10,9	9,9	11,5	10,2	11,8	10,6
Voorcalculatie 1962		7,3		8,8		9,4		9,9		9,6
<u>Zuidelijk zandgebied</u>										
1957	8,4	7,2	9,8	8,5	10,9	9,1	12,1	10,5	12,0	10,5
1958	8,1	6,5	10,0	8,8	10,3	8,9	11,7	9,0	11,6	9,9
1959	8,2	7,3	10,0	9,0	10,2	8,6	11,8	9,7	11,4	9,2
1960	8,7	7,6	9,8	9,1	10,7	9,5	10,9	9,6	10,5	9,1
1961	8,6	7,7	10,1	8,7	9,8	9,0	10,6	9,5	11,6	9,7
Voorcalculatie 1962		7,3		8,8		9,1		9,7		9,5

De verdeling van de gespeende biggen over de verschillende gewichtsklassen is als volgt.

Tabel 10

PROCENTUELE VERDELING VAN DE BIGGEN NAAR HET GEWICHT OP SPEENDATUM

	< 15 kg	15-19 kg	20-24 kg	> 24 kg	To- taal	Gemiddeld gewicht
	%	%	%	%	%	kg.
<u>Zuidholland</u>						
1956	26	31	29	14	100	18,2
1957	18	38	36	8	100	18,1
1958	23	26	43	8	100	17,6
1959	9	23	46	22	100	20,4
1960	10	39	37	14	100	18,8
1961	7	45	41	7	100	18,8
<u>Oostelijk zandgebied</u>						
1956	12	35	38	15	100	19,6
1957	11	32	39	18	100	19,8
1958	5	29	48	18	100	20,8
1959	9	25	40	26	100	21,2
1960	5	22	49	24	100	21,3
1961	6	29	53	12	100	20,6
<u>Zuidelijk zandgebied</u>						
1957	23	42	30	5	100	17,5
1958	16	50	27	7	100	17,9
1959	11	58	29	2	100	18,1
1960	8	47	41	4	100	18,7
1961	9	64	27	0	100	18,0

Het aantal biggen dat op een laag gewicht wordt gespeend vertoont een dalende tendentie.

Met behulp van de gegevens in tabel 8 over het aantal zeugen dat biggen heeft grootgebracht en tabel 9 over het aantal grootgebrachte biggen per worp zijn in tabel 11 het totaal aantal grootgebrachte biggen per zeugenstapel en het gemiddeld aantal grootgebrachte biggen per gelukte worp berekend.

Tabel 11

TOTAAL- EN GEMIDDELD AANTAL GROOTGEBRACHTE BIGGEN VOOR EEN ZEUGENSTAPEL
WAARBIJ WORDT UITGEGAAN VAN 100 OPFOKZEUGJES
Voorcalculatie 1962

	Zuidholland		Oostelijk zandgebied		Zuidelijk zandgebied	
	aantal gelukte worpen	biggen per worp	aantal gelukte worpen	biggen per worp	aantal gelukte worpen	biggen per worp
1e worp	70	7,2	65	7,3	63	7,3
2e worp	60	8,7	51	8,8	47	8,8
3e worp	49	9,1	38	9,4	33	9,1
4e worp	39	9,5	29	9,9	22	9,7
5e worp en ouder	90	9,1	52	9,6	29	9,6
Totaal per zeugenstapel	308	2661	235	2067	194	1666
Gem. aantal grootge- brachte biggen van ± 17 kg		8,64		8,80		8,59

§ 3. D e k o s t e n

1. Dekkosten

De dekkosten worden behalve door de hoogte van het dekgeld ook bepaald door de diensten, die door de beerhouder worden verleend. Deze diensten kunnen bestaan uit de voeding van de zeugen en het transport van de zeugen. De kosten voor dekgeld zijn ontleend aan de boekhoudingen van de onderzochte bedrijven. Bij de bepaling van de kosten voor de voorcalculatie is rekening gehouden met een stijgende tendentie van de kosten.

Tabel 12

DEKGELD IN GLD. PER ZEUG

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
1956	9,30	8,00	
1957	10,00	8,00	6,70
1958	10,60	8,70	6,70
1959	10,80	9,10	7,30
1960	11,20	10,00	8,20
1961	12,00	10,10	9,00
Voorcalculatie 1962	12,50	10,50	9,50

Het voergeld is niet begrepen in de dekkosten voor de voorcalculatie. De kosten hiervan zijn namelijk opgenomen onder de post voederkosten.

De gemiddelde dekkosten per worp bedragen als volgt:

Zuidholland	$\frac{364 \times f. 12,50}{308} = f. 14,75$
Oostelijk zandgebied	$\frac{283 \times f. 10,50}{235} = f. 12,65$
Zuidelijk zandgebied	$\frac{248 \times f. 9,50}{194} = f. 12,15$

2. Voederkosten

a. Het voederverbruik van de zeugen

Het voederverbruik van de zeugen is berekend aan de hand van het gemiddelde voederverbruik per zeug per dag in de opeenvolgende 30-daagse perioden.

In welke mate hierbij de biggen met de zeug meeëten is niet uit de boekhoudingen af te leiden.

Voor de eersteworpszeugen is het voederverbruik bepaald van het moment dat de zeugjes zelf op een gewicht van 15 à 20 kg zijn gespeend tot aan het moment van spenen van de eerste toom biggen. Voor de zeugen van de tweede worp en ouder is het voederverbruik bepaald van het spenen van een toom biggen tot aan het spenen van een volgende toom.

Het gemiddelde voederverbruik in voedereenheden in de opeenvolgende 30-daagse perioden is in tabel 13 opgenomen.

Met behulp van de in tabel 13 vermelde gegevens is het totale voederverbruik per zeugenstapel berekend. Bij deze berekening is uiteraard ook het voeder van de zeugen die tussentijds uitvallen (gestorven, gust gebleven enz.) opgenomen.

De samenstelling van het totale voederpakket is ontleend aan de bedrijfsboekhoudingen. Hierbij kan een verschuiving worden geconstateerd van granen en aardappelen naar mengvoerders. Voor de zandgebieden is verder een toenemend verbruik van Lacto-zeugemeel te constateren.

Tabel 14 bevat de specificatie van het voederverbruik per zeug en per zeugenstapel, op basis van het uitgangsmateriaal van 100 opfokzeugjes.

Tabel 13

WEDERVERBRUIK IN V.E. PER 100 ZEUGENDAGEN IN GPEENVOLGENDE 30-DAAGSE PERIODEN

	1e worps zeugen					2e worps- en oudere zeugen									
	opfoekperioden		drachtighedsperioden		zoogperioden	drachtighedsperioden		zoogperioden							
<u>Zuidholland</u>															
1956	100	118	146	170	180	190	200	210	220	237	246	262	322	495	705
1957	110	129	151	175	193	207	220	231	239	254	306	434	560	714	
1958	110	130	150	169	182	197	208	215	225	237	285	383	515	615	
1959	138	139	159	186	208	224	228	240	247	258	307	411	524	646	
1960	121	142	169	183	196	205	203	203	213	237	281	405	493	542	
1961	95	123	148	168	180	188	199	205	205	207	294	382	425	523	
Voorcalculatie 1962	110	130	155	175	190	200	210	215	225	240	295	400	505	625	
<u>Oostelijk zandgebied</u>															
1956	121	132	160	186	201	205	205	210	210	229	298	384	430	533	
1957	119	145	173	197	202	203	203	204	213	234	295	382	435	493	
1958	119	137	170	198	215	215	215	215	225	240	280	364	462	530	
1959	143	160	196	215	225	225	225	229	238	248	298	390	428	537	
1960	120	148	172	195	218	218	220	225	234	251	327	412	435	483	
1961	123	143	172	193	213	213	220	231	238	265	315	393	445	480	
Voorcalculatie 1962	125	145	175	200	210	210	215	220	225	245	300	390	440	510	
<u>Zuidelijk zandgebied</u>															
1957	82	117	152	183	200	207	203	200	207	230	315	438	510	535	
1958	119	141	163	185	205	214	212	209	222	250	309	400	451	505	
1959	116	141	166	190	207	211	203	204	212	233	300	400	453	491	
1960	128	141	154	168	183	196	198	193	187	190	291	398	426	462	
1961	127	137	148	166	185	196	193	184	179	193	290	400	419	470	
Voorcalculatie 1962	115	135	155	175	195	205	200	200	200	220	300	405	450	495	

Tabel 14

VOEDERVERBRUIK PER ZEUG EN PER ZEUGENSTAPEL
Voorcalculatie 1962

	Zeugen 1e worp		Oudere zeugen		Totaal per zeugenstapel	
	per zeug	per zeugen- stapel	per zeug	per zeugen- stapel		
	kg	kg	kg	kg	kg	V.E.
<u>Zuidholland</u>						
Lacto-zeugemeel	36	3.157	48	12.245	15.402	15.094
E.r. bigge- en fokzeugemeel	542	47.361	338	85.718	133.079	130.418
M.e.r. biggemeel	144	12.629	97	24.491	37.120	36.006
E.a. biggemeel	48	4.146	55	13.735	17.881	16.987
Haver	19	1.542	22	5.359	6.901	6.073
Gerst	12	977	8	2.175	3.152	3.152
Wei	650	56.750	663	171.612	228.362	18.269
Totaal						225.999
<u>Oostelijk zandgebied</u>						
Lacto-zeugemeel	215	17.489	234	42.593	60.082	58.880
E.r. bigge- en fokzeugemeel	503	40.807	287	52.059	92.866	91.009
E.r. varkensmeel	37	3.218	20	3.679	6.897	6.897
Haver	16	1.386	13	2.288	3.674	3.233
Gerst	18	1.489	15	2.742	4.231	4.231
Rogge	21	1.772	29	5.354	7.126	7.055
Aardappelen	20	1.784	24	4.240	6.024	1.506
Wei	86	6.800	86	15.143	21.943	1.536
Ondermelk	23	2.069	15	3.262	5.331	693
Totaal						175.040
<u>Zuidelijk zandgebied</u>						
Lacto-zeugemeel	242	19.626	276	39.496	59.122	57.940
E.r. bigge- en fokzeugemeel	449	36.448	225	32.316	68.764	67.389
E.r. varkensmeel	20	1.822	4	635	2.457	2.457
Haver	51	4.150	42	6.235	10.385	9.139
Gerst	16	1.312	15	2.195	3.507	3.507
Rogge	15	1.334	11	1.644	2.978	2.948
Aardappelen	40	3.532	28	4.224	7.756	1.939
Ondermelk	31	2.008	23	3.269	5.277	686
Totaal						146.005

b. Overige voedermiddelen voor zeugen

Behalve de hiervoor genoemde voedermiddelen krijgen de zeugen nog bieten en in Zuidholland en het oostelijk zandgebied ook nog mineralen en vitaminepreparaten. De mineralen en vitaminepreparaten worden in hoofdzaak verstrekt aan zeugen met biggen. Op grond van de boekhoudgegevens is de hiernavolgende specificatie te geven.

Tabel 15

VERBRUIK VAN VOEDERBIETEN, MINERALEN EN VITAMINEN

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
	in kg per 100 zeugendagen		
<u>Voederbieten</u>			
1956	100	66	.
1957	28	43	254
1958	61	43	187
1959	30	39	229
1960	18	14	117
1961	21	88	202
Voorcalculatie 1962	35	50	200
	in gld. per zeug die levende biggen heeft gebracht		
<u>Mineralen en vitaminen</u>			
1956	0,60	0,65	.
1957	0,50	0,55	0,10
1958	0,35	0,35	0,10
1959	0,70	0,60	-
1960	0,10	0,35	-
1961	0,35	0,55	-
Voorcalculatie 1962	0,45	0,50	-

Het verbruik van voederbieten is een gemiddeld verbruik per dag over het gehele jaar. De bieten worden echter alleen gedurende het winterhalfjaar verstrekt, zodat het verbruik per dag, dat er bieten worden gevoerd, het dubbele van de hier vermelde cijfers zal bedragen.

Aan de hand van de in tabel 15 vermelde cijfers is het totaalverbruik aan overige voedermiddelen per zeugenstapel berekend.

Tabel 16

TOTAALVERBRUIK AAN VOEDERBIETEN, MINERALEN EN VITAMINEN PER ZEUGENSTAPEL
Voorcalculatie 1962

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
Voederbieten kg	28.800	32.600	116.300
Mineralen en vitaminen gld.	144,-	121,-	-

c. Bijvoeding biggen

Voor zover de biggen tijdens de zoogperiode afzonderlijk zijn bijgevoerd, is dit niet onder het hiervoor vermelde voederverbruik van de zeugen opgenomen. De bijvoeding van de biggen is aangepast aan het spenen van de biggen op een gewicht van 17 kg.

Tabel 17

BIJVOEDING BIGGEN PER GROOTGEBRACHTE BIG

	Baby- biggemeel	E.r. biggemeel	Haver	Gerst	Kunstmelk- produkten e.d.
	kg	kg	kg	kg	gld.
<u>Zuidholland</u>					
1956	7	-	-	-	-
1957	6	-	-	-	-
1958	8	-	-	-	-
1959	8	1	-	-	-
1960	5	3	1	-	0,55
1961	7	4	1	-	0,90
Voorcalculatie 1962	6	2	-	-	0,40
<u>Oostelijk zandgebied</u>					
1956	5	3	1	1	0,85
1957	5	5	1	1	0,85
1958	4	4	1	1	0,55
1959	4	4	-	1	0,55
1960	8	6	-	1	0,55
1961	8	4	-	-	0,85
Voorcalculatie 1962	7	4	-	-	0,80
<u>Zuidelijk zandgebied</u>					
1957	4	2	1	-	0,20
1958	5	3	1	-	0,15
1959	5	3	1	-	0,05
1960	8	4	-	-	0,05
1961	7	3	-	-	0,15
Voorcalculatie 1962	6	3	-	-	0,20

Aan de hand van de bijvoeding per big is de totale bijvoeding van de biggen berekend voor de genormaliseerde zeugenstapel.

Tabel 18

TOTAAL BIJVOEDING BIGGEN PER ZEUGENSTAPEL

Voorcalculatie 1962

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
Babybiggemeel kg	15.966	14.469	9.996
E.r. biggemeel kg	5.322	8.268	4.998
Kunstmelkprodukten e.d. gld.	1.064,-	1.654,-	333,-

d. Totaal voedergebruik in V.E. per zeug

Ter oriëntering is een overzicht gegeven van het totale voederverbruik in V.E. per zeug (zonder uitval) per produktieperiode in de jaren 1956 t/m 1961. Onder het voederverbruik van de

zeug is begrepen de bijvoeding van de biggen. De berekening is gesplitst in voederverbruik voor eersteworpszeugen (incl. opfokperiode) en oudere zeugen. Ter vergelijking is verder het voederverbruik per zeug voor de voorcalculatie afgeleid uit de tabellen 14, 16 en 18.

Tabel 19

VOEDERVERBRUIK IN V.E. PER ZEUG PER PRODUCTIEPERIODE ZONDER UITVAL
(Incl. bijvoeding biggen)

	Zuidholland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
<u>Eersteworpszeugen</u>			
1956	899	911	
1957	934	922	979
1958	928	875	983
1959	964	942	979
1960	940	966	918
1961	873	985	936
Voorcalculatie 1962	919	936	960
<u>Tweedeworps- en oudere zeugen</u>			
1956	727	752	
1957	720	754	725
1958	701	715	717
1959	710	723	699
1960	662	759	680
1961	689	765	730
Voorcalculatie 1962	697	745	712

e. Waardering van de voedermiddelen

De voedermiddelen zijn gewaardeerd tegen verbruikersprijzen welke zijn ontleend aan de prijzenstatistiek van het L.E.I. Overeenkomstig de uitgangspunten van het Ministerie van Landbouw en Visserij en het Landbouwschap zijn hiervoor de gemiddelde prijzen van de afgelopen vier maanden aangehouden; in dit geval de maanden januari t/m april 1962.

De aansluiting tussen de werkelijke prijzen die op de bedrijven worden betaald en de prijzen volgens de L.E.I.-statistiek, is verkregen door een vergelijking van beide prijsniveaus in de jaren 1960 en 1961. In tabel 20 zijn hiervan de uitkomsten voor de belangrijkste aangekochte krachtvoerders voor de fokkerij opgenomen.

Tabel 20

VERHOUDINGSCIJFERS VAN KRACHTVOERPRIJZEN VOLGENS DE BOEKHOUDINGEN
TEN OPZICHTE VAN DE L.E.I.-STATISTIEK
(prijzen L.E.I.-statistiek = 100)

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
<u>E.r. bigge- en fokvarkensmeel</u>			
1960	101	102	101
1961	99	99	98
<u>Lacto-zeugemeel</u>			
1960	-	102	100
1961	102	100	99

Gezien de geringe afwijkingen zowel naar boven als naar beneden is geen aanleiding gevonden een correctie toe te passen op de prijzen volgens de L.E.I.-prijzenstatistiek.

Voor de zandgebieden wordt ervan uitgegaan, dat de enkelvoudige granen afkomstig zijn van het eigen bedrijf. Deze zijn gewaardeerd tegen de gemiddelde telersprijs over de afgelopen vier maanden, verhoogd met een marge voor malen, kosten zakken, vracht van en naar de boerderij en het grondstoffenverlies door het malen. De aardappelen zijn gewaardeerd tegen de prijs van f. 4,75 per 100 kg. Voor ondermelk en wei is de prijs gesteld op resp. f. 5,50 en f. 1,50 per 100 kg. Deze prijs wordt eveneens gehanteerd door het Produktschap voor Zuivel voor de berekening van de zuivelwaarde van de melk.

f. Totaal voederkosten - voorcalculatie 1962

De voederkosten per zeugenstapel en per worp voor de voorcalculatie zijn in de hiernavolgende tabel samengevat.

Tabel 21

VOEDERKOSTEN IN GLD. PER ZEUGENSTAPEL EN PER WORP
Voorcalculatie 1962

	Kg	Prijs	Bedrag
Zuidholland			
Babybiggemeel	15.966	36,75	5.868,-
Lacto-zeugemeel	15.402	34,80	5.360,-
E.r. bigge- en fokzeugemeel	138.401	33,50	46.364,-
M.e.r. biggemeel	37.120	32,35	12.008,-
E.a. biggemeel	17.881	31,10	5.561,-
Haver	6.901	30,35	2.094,-
Gerst	3.152	31,75	1.001,-
Voederbieten	28.800	25,-	720,-
Wei	228.362	1,50	3.425,-
Kunstmelkprodukten e.d.			1.064,-
Mineralen en vitaminen			144,-
Totaal per zeugenstapel			83.609,-
Gemiddeld per worp			271,45
Oostelijk zandgebied			
Babybiggemeel	14.469	37,85	5.477,-
Lacto-zeugemeel	60.082	34,70	20.848,-
E.r. bigge- en fokzeugemeel	101.134	33,30	33.678,-
E.r. varkensmeel	6.897	32,55	2.245,-
Haver	3.674	28,95	1.064,-
Gerst	4.231	30,05	1.271,-
Rogge	7.126	27,00	1.924,-
Aardappelen	6.024	4,75	286,-
Voederbieten	32.600	20,00	652,-
Wei	21.943	1,50	329,-
Ondermelk	5.331	5,50	293,-
Kunstmelkprodukten e.d.			1.654,-
Mineralen en vitaminen			121,-
Totaal per zeugenstapel			69.842,-
Gemiddeld per worp			297,20
Zuidelijk zandgebied			
Babybiggemeel	9.996	36,20	3.619,-
Lacto-zeugemeel	59.122	33,80	19.983,-
E.r. bigge- en fokzeugemeel	73.762	32,35	23.862,-
E.r. varkensmeel	2.457	31,90	784,-
Haver	10.385	29,60	3.074,-
Gerst	3.507	30,50	1.070,-
Rogge	2.978	26,80	798,-
Aardappelen	7.756	4,75	368,-
Voederbieten	116.300	20,00	2.326,-
Ondermelk	5.277	5,50	290,-
Kunstmelkprodukten e.d.			333,-
Totaal per zeugenstapel			56.507,-
Gemiddeld per worp			291,25

3. Strooisel

De strooiselkosten zijn eveneens bepaald aan de hand van de gegevens van de onderzochte bedrijven. Hierbij is een verdeling gemaakt van het totale stroverbruik over fokkerij en mesterij aan de hand van de specifieke mest- en fokbedrijven. Het stroverbruik voor de fokkerij was als volgt.

Tabel 22

STROVERBRUIK PER ZEUG PER DAG IN KG

	Zuid-holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
1956	1,30	1,20	
1957	1,15	1,20	1,50
1958	1,00	1,00	1,05
1959	1,20	0,95	1,00
1960	0,90	1,05	1,00
1961	1,30	1,15	1,25
Voorcalculatie 1962	1,15	1,10	1,15

Het stro is gewaardeerd tegen dezelfde prijzen als bij de kostprijsberekening van de melk en de granen.

Met behulp van het stroverbruik per zeug en de stroprijs zijn de volgende strooiselkosten in rekening gebracht.

Tabel 23

STROOISELKOSTEN PER ZEUGENSTAPEL EN PER WORP
Voorcalculatie 1962

		Zuid-holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
Totaal stroverbruik per zeugenstapel	kg	94.494	71.638	66.853
Prijs per 1000 kg	gld.	63,-	53,-	53,-
Strooiselkosten per zeugenstapel	gld.	5.953,-	3.797,-	3.543,-
Strooiselkosten per worp	gld.	19,35	16,15	18,25

4. Arbeidskosten

Volgens de thans geldende uitgangspunten moeten de bedrijven, welke voor kostprijsberekening per produkt worden gebruikt, voldoen aan bepaalde minimumnormen ten aanzien van de arbeidsefficiency. Een uitvoerige toelichting hierop is opgenomen in hoofdstuk I van Rapport No. 356 "Kosten en opbrengsten in de landbouw per bedrijf en per produkt - voorcalculatie 1960/61".

Geheel in aansluiting aan de berekeningen voor de voorcalculatie 1961/62 van de produktiekosten van melk en van gewassen, zijn ook de arbeidskosten voor de varkenshouderij gebaseerd op de resultaten van de kostprijsbedrijven, die voldoen aan de gestelde minimumeisen voor de arbeidsefficiency.

Voor de berekening van de arbeidskosten voor de zeugenstapel is uitgegaan van herziene normuren. De hoogte van deze normuren is bepaald in afhankelijkheid van de grootte van de zeugenstapel op de onderzochte bedrijven.

Tabel 24

ARBEIDSKOSTEN PER ZEUGENSTAPEL EN PER WORP
Voorcalculatie 1962

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
Normuren: (1) verzorging zeug per jaar	30 uur	33 uur	30 uur
(2) verzorging biggen per worp	20 uur	20 uur	20 uur
Totaal normuren per zeugenstapel	13154 uur	10728 uur	8798 uur
Werkelijk gewerkte volwaardige uren in % van normatieve uren 1)	91 %	95 %	83 %
Gewerkte uren per zeugenstapel	11970 uur	10192 uur	7302 uur
Loon per volwaardig uur	f.2,430	f.2,405	f.2,405
Arbeidskosten per zeugenstapel	f.29.087,-	f.24512,-	f.17.561,-
Arbeidskosten per worp	f.94,45	f.104,30	f.90,50

Het ingecalculleerde loonpeil is afgestemd op de per 1 mei 1962 gewijzigde C.A.O.'s.

5. Beloning voor bedrijfsleiding

Deze post berust op een afspraak tussen het Ministerie van Landbouw en Visserij en het Landbouwschap en bedraagt voor de weidebedrijven 11% en voor de gemengde bedrijven op zandgrond 10% van het totaal van de arbeidskosten, werktuigkosten en rentekosten. Op grond van deze afspraak bedragen de kosten voor de beloning voor bedrijfsleiding per gemiddelde worp voor:

Zuidholland	f. 11,75	en
Zandgebieden	f. 11,10	

6. Huisvestings- en uitloopkosten

De varkens zijn in zeer veel gevallen gehuisvest in de bedrijfsgebouwen. Het is niet mogelijk geweest de huisvestingskosten van de varkens nauwkeurig vast te stellen. De kosten zijn daarom berekend aan de hand van normbedragen, welke eveneens zijn gebruikt bij de afsplitsing van de gebouwenkosten voor de overige bedrijfsonderdelen op weide- en gemengde bedrijven. Deze normkosten voor huisvesting zijn voor een fokzeug f. 32,- per jaar en voor een opfokzeug f. 8,- per jaar.

De zeugen hebben in de meeste gevallen ook uitloop. Veelal bestaat deze uit een perceel grasland, zodat de dieren weidegras kunnen opnemen. In andere gevallen is de uitloop een kaal perceel,

1) Berekend op basis van herziene normuren.

maar dan wordt gras bijgevoerd. De hoeveelheid gras die door de zeugen wordt opgenomen, is in de praktijk niet nauwkeurig vast te stellen. Voor de berekening is aangenomen, dat per zeug 3 are grasland beschikbaar is. De kosten per ha grasland bedragen ongeveer f. 525,- of wel f. 15,75 per zeug per jaar.

Rekening gehouden met de opbouw van de zeugenstapel zijn de huisvestings- en uitloopkosten als volgt samengevat.

Tabel 25

KOSTEN HUISVESTING EN UITLOOP IN GLD. PER ZEUGENSTAPEL EN PER WORP
Voorcalculatie 1962

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
Huisvesting opfokzeugen	389,-	338,-	372,-
Huisvesting fokzeugen	5.648,-	4.359,-	3.607,-
Uitloop	3.546,-	2.810,-	2.508,-
Totaal per zeugenstapel	9.583,-	7.507,-	6.487,-
Gemiddeld per worp	31,10	31,95	33,45

7. Inventariskosten

De inventariskosten zijn normatief berekend. De aangehouden normen bedragen f. 4,- per fokzeug per jaar en f. 2,- per opfokzeug per jaar.

De kosten per zeugenstapel en per worp zijn in de volgende tabel berekend.

Tabel 26

INVENTARISKOSTEN IN GLD. PER ZEUGENSTAPEL EN PER WORP
Voorcalculatie 1962

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
Opfokzeugen	97,-	84,-	93,-
Fokzeugen	706,-	545,-	451,-
Totaal per zeugenstapel	803,-	629,-	544,-
Gemiddeld per worp	2,60	2,70	2,80

8. Kosten dierenarts

Onder deze post zijn begrepen de kosten van de normale dierenartsbezoeken, de voorbehoedende entingen tegen pest en de kosten van castratie.

Voor de normale dierenartsbezoeken zijn de kosten inclusief de medicijnen gesteld op gemiddeld f. 1,- per zeug die levende biggen heeft gebracht.

Het sterfterisico wegens pest is buiten beschouwing gelaten; aangenomen is dat de zeugen telkens voor iedere worp worden geënt.

De kosten van enting tegen pest zijn, behalve van de kosten van de entstof, afhankelijk van het aantal dieren dat gelijktijdig wordt behandeld. De kosten zijn gesteld op gemiddeld f. 4,- per zeug die levende biggen heeft gebracht.

De kosten van castratie bedragen gemiddeld f. 0,50 per big.

Verder is ervan uitgegaan, dat in Zuidholland en in de zandgebieden alleen de beertjes, dus de helft van het aantal biggen, worden gecastreerd.

De kosten van dierenarts en castratie zijn in de volgende tabel samengevat.

Tabel 27

KOSTEN DIERENARTS IN GLD. PER ZEUGENSTAPEL EN PER WORP
Voorcalculatie 1962

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
Normale bezoeken incl. medicijnen	320,-	242,-	201,-
Enten van zeugen tegen pest	1.280,-	968,-	804,-
Castratie	665,-	517,-	417,-
Totaal per zeugenstapel	2.265,-	1.727,-	1.422,-
Gemiddeld per worp	7,35	7,35	7,35

9. Overige kosten

Deze post omvat het geschatte aandeel van de varkenshouderij in de algemene kosten zoals abonnementen, boekhouding, telefoon, elektriciteit biggenlamp, enz. Voor de fokkerij is dit bedrag normatief berekend op f. 7,- per zeug per jaar. De gemiddelde kosten per worp bedragen voor:

Zuidholland	f. 5,10
Oostelijk zandgebied	" 5,30
Zuidelijk zandgebied	" 5,75

10. Rente

Over de geïnvesteerde bedragen is rente berekend bij het gemiddelde prijspeil van de produktiemiddelen tegen een rentevoet van 4%. Bij de berekening is de tijdsduur van elk van de afzonderlijke investeringen in de beschouwing betrokken. De rentekosten bedragen gemiddeld per worp voor:

Zuidholland	f. 10,30
Oostelijk zandgebied	" 11,50
Zuidelijk zandgebied	" 10,90

11. Netto-opbrengst verkochte zeugen

De tot nu toe genoemde kosten hebben behalve voor het voortbrengen van biggen ook bijgedragen in de groei van de zeugen. De opbrengsten van de verkochte zeugen kunnen als nevenopbrengst worden beschouwd en dienen daarom op de kosten in mindering te worden gebracht. De verkochte zeugen, die niet meer voor de fokkerij bestemd zijn, kunnen nog weer in twee groepen worden gesplitst, namelijk de als slachtzeug verkochte dieren en de dieren die zijn verkocht zonder ooit biggen te hebben voortgebracht. Deze laatste categorie brengt de prijs op van mestvarkens. Zou men de opbrengst van deze dieren op de kosten van de fokkerij in mindering brengen, dan wordt een eventuele winst of verlies op deze dieren overgebracht naar de fokkerij.

Om dit te voorkomen zijn de als mestvarken verkochte dieren gewaardeerd tegen de kostprijs van overeenkomstige mestvarkens.

De prijs van de als slachtzeug verkochte dieren is ontleend aan de gegevens van de bedrijfsboekhoudingen.

Tabel 28

NETTO-OPBRENGSTPRIJS IN GLD. PER KG LEVEND GEWICHT VAN SLACHTZEUGEN
VAN CA. 180 KG

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
1956	1,53	1,50	
1957	1,65	1,56	1,54
1958	1,49	1,53	1,45
1959	1,64	1,58	1,55
1960	1,39	1,38	1,30
1961	1,59	1,59	1,52
Voorcalculatie 1962	1,55	1,52	1,47

Bij de bepaling van de in rekening te brengen prijs voor de voorcalculatie zijn de prijsfluctuaties in de jaren 1956 t/m 1961 in aanmerking genomen. Het prijsniveau van de voorcalculatie is gesteld op het gemiddelde prijspeil dat in deze jaren op de onderzochte bedrijven is gerealiseerd.

Opgemerkt zij, dat het op deze wijze incalculeren van een genormaliseerde prijs van slachtzeugen betekent, dat de kostprijs van de big zich niet wijzigt als gevolg van prijsfluctuaties op korte termijn in de uitstoot van slachtzeugen. Een inkrimping van de fokkerij door een dalende rentabiliteit in de varkenshouderij zou dan namelijk een stijging van de kostprijs van de big ten gevolge hebben.

De prijs van de ziek verkochte dieren is gesteld op f. 1,05 per kg levend gewicht. Het levend gewicht van deze dieren is berekend voor eersteworpszeugen op 100 kg en voor oudere zeugen op 150 kg.

Tabel 29

LEVEND GEWICHT IN KG VAN VOOR DE MESTERIJ BESTEMDE OF ALS SLACHTZEUG VERKOCHTE ZEUGEN

	Zuidholland			Oostelijk zandgebied			Zuidelijk zandgebied		
	verkocht voor dekken	gust ge- bleven	biggen ge- bracht	verkocht voor dekken	gust ge- bleven	biggen ge- bracht	verkocht voor dekken	gust ge- bleven	biggen ge- bracht
<u>1e worp</u>									
1956	90	125	140	100	120	120			
1957	100	135	130	95	130	130	85	120	135
1958	80	120	125	80	110	140	95	135	145
1959	95	130	140	85	150	140	95	140	135
1960	.	100	130	95	145	140	100	135	125
1961	125	135	150	100	120	130	100	115	145
Voorcalculatie 1962	95	125	135	90	130	135	95	130	135
<u>2e worp</u>									
1956		170	140		150	145			
1957		140	150		145	150		180	175
1958		160	165		155	160		175	175
1959		150	150		145	165		190	170
1960		170	130		160	150		165	160
1961		180	160		165	175		145	150
Voorcalculatie 1962		160	150		155	155		170	165
<u>3e worp</u>									
1956		170	170		200	170			
1957		220	150		190	155		200	180
1958		175	155		190	190		205	195
1959		180	155		220	165		205	195
1960		170	180		185	165		175	170
1961		210	170		180	185		180	170
Voorcalculatie 1962		185	165		190	170		195	180
<u>4e worp</u>									
1956		200	165		205	185			
1957		215	150		185	195		235	195
1958		200	180		190	190		205	185
1959		170	165		210	200		220	205
1960		205	180		190	180		185	185
1961		240	190		210	170		190	175
Voorcalculatie 1962		200	175		200	185		205	190
<u>5e worp en ouder</u>									
1956		210	160		220	195			
1957		200	185		220	185		230	200
1958		225	175		210	195		245	220
1959		195	180		225	210		225	220
1960		190	180		210	200		215	190
1961		195	180		195	205		200	195
Voorcalculatie 1962		205	175		215	200		220	205

Tabel 30

NETTO-OPBRENGST VERKOCHTE ZEUGEN PER ZEUGENSTAPEL EN PER WORP
Voorcalculatie 1962

	Aantal zeugen	Kg levend gewicht	Prijs	Bedrag
Zuidholland				
Opfokzeugjes - verkocht voor dekken	6	570	1,78	1.015,-
- gust gebleven	10	1.250	1,76	2.200,-
Slachtzeugen	76	12.920	1,55	20.026,-
Ziek verkochte zeugen	3	350	1,05	368,-
Gestorven zeugen	5	-		-
Totaal opbrengst zeugen				23.609,-
Kosten opfokzeugjes	100		56,25	5.625,-
Totaal netto-opbrengst zeugen				17.984,-
Netto-opbrengst per worp				58,40
Oostelijk zandgebied				
Opfokzeugjes - verkocht voor dekken	13	1.170	1,84	2.153,-
- gust gebleven	10	1.300	1,83	2.379,-
Slachtzeugen	67	11.820	1,52	17.966,-
Ziek verkochte zeugen	5	600	1,05	630,-
Gestorven zeugen	5	-		-
Totaal opbrengst zeugen				23.128,-
Kosten opfokzeugjes	100		57,20	5.720,-
Totaal netto-opbrengst zeugen				17.408,-
Netto-opbrengst per worp				74,10
Zuidelijk zandgebied				
Opfokzeugjes - verkocht voor dekken	15	1.425	1,74	2.480,-
- gust gebleven	13	1.690	1,71	2.890,-
Slachtzeugen	66	11.990	1,47	17.625,-
Ziek verkochte zeugen	3	400	1,05	420,-
Gestorven zeugen	3	-		-
Totaal opbrengst zeugen				23.415,-
Kosten opfokzeugjes	100		54,15	5.415,-
Totaal netto-opbrengst zeugen				18.000,-
Netto-opbrengst per worp				92,80

Op de opbrengst van de verkochte zeugen moet de waarde van de opfokzeugen in mindering worden gebracht. Aangezien voor de fokkerij de beste biggen worden uitgekozen, zijn de opfokzeugen gewaardeerd tegen een bedrag dat f. 10,- ligt boven de gemiddelde kostprijs van de big.

Het gewicht van de verkochte zeugen is afhankelijk van de leeftijd waarop ze worden verkocht. Het levend gewicht is bepaald op het moment dat de zeugen voor de mesterij worden bestemd of als slachtzeug worden verkocht. De gewichten van deze zeugen zijn in tabel 29 weergegeven.

Met behulp van de opbouw van de zeugenstapel, de gewichten en de opbrengstprijzen van de verschillende categorieën verkochte zeugen is in tabel 30 de netto-opbrengst per zeugenstapel en per worp berekend.

De totale geldopbrengst van de verkochte zeugen per worp zal, al het andere gelijkblijvende, bij een hoog aantal worpen per zeugenstapel lager zijn dan bij een laag aantal worpen per zeugenstapel.

12. Waarde mest

De waarde van de mest is bepaald aan de hand van normen.

Tabel 31

MESTPRODUKTIE PER DIER PER JAAR EN DE WAARDE VAN DE MEST

	Werkzame stikstof	Fosfor- zuur	Kali	Organische stof	Totale waarde
	kg	kg	kg	gld.	gld.
Zeugen	5	7	14	2,50	15,75
Opfokzeugen en mestvarkens	3	4	7	1,50	8,85

Met behulp van de in bovenstaande tabel vermelde normen is de gemiddelde waarde van de mestproduktie per worp berekend.

Zuidholland	f. 10,40
Oostelijk zandgebied	" 10,70
Zuidelijk zandgebied	" 11,25

HOOFDSTUK III

DE MESTERIJ

§ 1. De begin- en eindgewichten

De berekening van de produktiekosten is uitgevoerd voor mestvarkens bij verschillende eindgewichten.

Tabel 32 bevat een overzicht van de spreiding in begin- en eindgewicht van mestvarkens volgens de onderzochte bedrijven.

Tabel 32

PROCENTUELE VERDELING VAN DE MESTVARKENS NAAR BEGIN- EN EINDEGEWICHT

	Begingewicht in kg				Eindgewicht in kg			
	<15	15-19	20-24	>24	<101	101-120	121-140	>140
	%	%	%	%	%	%	%	%
<u>Zuidholland</u>								
1956	11	20	21	48	16	39	25	20
1957	10	18	25	47	11	46	27	16
1958	9	19	32	40	7	49	24	20
1959	11	23	23	43	6	63	23	8
1960	6	20	28	46	11	76	10	3
1961	3	20	37	40	11	75	11	3
<u>Oostelijk zandgebied</u>								
1956	11	36	34	19	88	10	2	-
1957	9	33	41	17	88	11	1	-
1958	4	28	50	18	84	13	3	-
1959	5	28	46	21	72	27	1	-
1960	7	24	51	18	83	17	0	-
1961	5	24	44	27	66	32	2	-
<u>Zuidelijk zandgebied</u>								
1956								
1957	19	41	28	12	62	32	5	1
1958	15	50	26	9	56	39	4	1
1959	11	52	29	8	40	55	5	-
1960	7	35	40	18	65	31	4	-
1961	6	52	34	8	63	36	1	-

Met behulp van de beschikbare gegevens zijn de berekeningen opgesteld voor mestvarkens met een begingewicht van ± 17 kg en eindgewichten van 110 kg en 130 kg voor Zuidholland en 90 kg en 110 kg voor de zandgebieden. Voor de eindgewichten waarover onvoldoende gegevens ter beschikking staan zijn geen berekeningen opgesteld.

Verder zij opgemerkt, dat de gegeven eindgewichten betrekking hebben op de kg levend eindgewicht. Hieraan kunnen echter geen al te grote waarden worden toegekend. De einduitkomsten van de berekeningen zullen daarom gelden bij bepaalde kg geslacht gewicht, waarover wel exacte gegevens bekend zijn. In paragraaf 4 zijn deze gegevens nader uitgewerkt.

§ 2. De lengte van de mestperiode

Aan de hand van de gegevens uit de boekhoudingen is de lengte van de mestperiode bepaald.

Tabel 33

MESTDUUR IN DAGEN BIJ MESTEN VAN BIGGEN MET EEN BEGINGEWICHT VAN \pm 17 KG

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
<u>Levend eindgewicht 90 kg</u>			
1956		126	
1957		129	132
1958		129	132
1959		130	128
1960		125	125
1961		130	127
Voorcalculatie 1962		128	128
<u>Levend eindgewicht 110 kg</u>			
1956	175	153	
1957	187	161	159
1958	184	160	160
1959	177	158	156
1960	175	153	151
1961	173	158	153
Voorcalculatie 1962	177	157	155
<u>Levend eindgewicht 130 kg</u>			
1956	205		
1957	219		
1958	216		
1959	208		
1960	205		
1961	205		
Voorcalculatie 1962	208		

Voor een uitvoerige toelichting op de wijze van bepalen van de lengte van de mestperiode wordt verwezen naar Nota No. 124 van het Landbouw-Economisch Instituut: "De groeicurve van mestvarkens in Zuidholland".

§ 3. Het uitvalrisico

Het uitvalrisico is bepaald met behulp van de gegevens uit de boekhoudingen. Het uitvalpercentage is berekend voor biggen met een begingewicht van ± 17 kg. Evenals bij de fokkerij is ook bij de mesterij de sterfte wegens varkenspest buiten beschouwing gelaten. Bij het bepalen van het uitvalrisico voor de voorcalculatie is rekening gehouden met een dalende tendentie.

Tabel 34

UITVAL, IN PROCENTEN VAN HET BEGINAANTAL, BIJ MESTEN
VAN BIGGEN VAN ± 17 KG

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
<u>Levend eindgewicht 90 kg</u>			
1956		5,0	
1957		3,9	5,1
1958		4,3	4,6
1959		5,0	4,5
1960		4,7	3,8
1961		3,4	3,8
Voorcalculatie 1962		4,1	4,1
<u>Levend eindgewicht 110 kg</u>			
1956	6,2	5,8	
1957	5,7	4,6	5,9
1958	5,6	4,8	5,1
1959	5,3	5,3	4,8
1960	5,0	5,2	4,2
1961	4,7	3,6	4,1
Voorcalculatie 1962	5,1	4,6	4,6
<u>Levend eindgewicht 130 kg</u>			
1956	6,7		
1957	6,2		
1958	6,0		
1959	5,5		
1960	5,3		
1961	4,8		
Voorcalculatie 1962	5,5		

Op grond van de uitvalcijfers is berekend hoeveel dieren moeten worden opgelegd om 1 mestvarken op de verschillende eindgewichten te kunnen afleveren. Hierbij is de uitval nog gesplitst in gestorven en ziek verkochte dieren.

Tabel 35

VERLOOP VAN HET AANTAL VOOR DE MESTERIJ OPGELEGDE BIGGEN
Voorcalculatie 1962

			Aantal biggen opgelegd	Uitval		Aantal mestvarkens afgeleverd
				gestor- ven	ziek verkocht	
<u>Zuidholland</u>						
Levend eindgewicht	110 kg		1,054	0,046	0,008	1,000
"	"	130 kg	1,058	0,048	0,010	1,000
<u>Oostelijk zandgebied</u>						
Levend eindgewicht	90 kg		1,043	0,037	0,006	1,000
"	"	110 kg	1,048	0,039	0,009	1,000
<u>Zuidelijk zandgebied</u>						
Levend eindgewicht	90 kg		1,043	0,037	0,006	1,000
"	"	110 kg	1,048	0,040	0,008	1,000

§ 4. H e t a f g e l e v e r d k o u d g e s l a c h t
g e w i c h t

In het voorgaande is gesproken over het levend eindgewicht waarmede is bedoeld het levend gewicht bij aflevering. De indruk bestaat dat de bepaling van het levend gewicht soms vrij globaal gebeurt. Bovendien wordt dit gewicht beïnvloed door de afstand waarover de dieren, voor het wege, worden getransporteerd.

In Zuidholland is in vele gevallen of alleen het geslacht- of alleen het levend gewicht bekend. Met behulp van inslachtingsnormen is daar het levend of geslacht gewicht berekend.

Uit het voorgaande blijkt het globale karakter van het levend eindgewicht.

Als basis voor de uitbetaling geldt echter meestal het koud geslacht gewicht. Dit gewicht wordt nauwkeurig bepaald en ook in de boekhouding verwerkt.

Dit rapport berust op praktijkwaarnemingen, zodat ook is uitgegaan van het met het waargenomen levend gewicht overeenkomende koud geslacht gewicht. Voor de zandgebieden is het koud geslacht gewicht van de normaal afgeleverde dieren over de afgelopen jaren in de volgende tabel opgenomen.

Tabel 36

KOUD GESLACHT GEWICHT IN KG PER AFGELEVERD MESTVARKEN

	Zuidholland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
Levend gewicht	110 : 130	90 : 110	90 : 110
1956		70,5 87,5	
1957		70,6 88,0	71,5 89,0
1958		70,8 88,2	71,8 89,5
1959		71,0 89,0	72,5 89,7
1960		70,5 88,8	72,2 89,8
1961		71,0 88,5	72,4 89,5
Voorcalculatie 1962	89,1 107,5	70,7 88,3	72,1 89,5

Op de onderzochte bedrijven kunnen de als normaal afgeleverde mestvarkens op grond van hun kwaliteit in de volgende klassen worden ingedeeld. Voor Zuidholland zijn de hiervoor benodigde gegevens niet bekend.

Tabel 37

PROCENTUELE VERDELING MESTVARKENS IN KWALITEITSKLASSEN				
Kwaliteitsklasse	Oostelijk zandgebied		Zuidelijk zandgebied	
	1960	1961	1960	1961
1	46	46	42	49
2	34	35	35	33
3	14	15	18	14
4	6	4	5	4
	100	100	100	100

§ 5. D e k o s t e n

1. Kosten big

Daar deze berekening in de eerste plaats ten behoeve van het overheidsbeleid wordt gemaakt, is de big bij de kosten van de mesterij gewaardeerd tegen kostprijs. In het overheidsbeleid wordt namelijk de fokkerij en de mesterij als een geheel gezien. Aan het vrije spel van vraag en aanbod op de markt van de verschillende categorieën varkens wordt dan overgelaten, hoe de verdeling van de totale winst over de verschillende onderdelen van de varkenshouderij zal zijn. Voor een individuele boer geldt natuurlijk, dat hij moet rekenen met de aankoopprijs.

De biggen worden in veel gevallen niet op hetzelfde bedrijf, waar ze zijn gefokt, ook gemest. De biggen verwisselen van eigenaar, waarbij de tussenhandel vaak zijn bemiddeling verleent. Er is aangenomen, dat gemiddeld de helft van de biggen verhandeld wordt.

Bij een marge van f. 2,50 per verhandelde big betekent dit, dat per opgelegde big gemiddeld f. 1,25 aan aankoopkosten moet worden ingecalculleerd.

Verder is bij de berekening van de kosten biggen, in verband met uitval, rekening gehouden met het aantal biggen dat moet worden opgelegd om één normaal afgeleverd mestvarken van een bepaald eindgewicht te verkrijgen.

De berekening van de kosten biggen voor de voorcalculatie is in de hiernavolgende tabel opgenomen.

Tabel 38

KOSTEN BIGGEN IN GLD. PER AFGELEVERD MESTVARKEN
Voorcalculatie 1962

	Zuidholland		Oostelijk zandgebied		Zuidelijk zandgebied	
Levend eindgewicht	110 kg	130 kg	90 kg	110 kg	90 kg	110 kg
Kostprijs big (17 kg)	46,25	46,25	47,20	47,20	44,15	44,15
Aankoopkosten big	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25
Totaal	47,50	47,50	48,45	48,45	45,40	45,40
Biggen opgelegd st.	1,054	1,058	1,043	1,048	1,043	1,048
Kosten biggen incl. uitval	50,05	50,25	50,55	50,80	47,35	47,60

2. Voederkosten

a. Voederverbruik

Het voederverbruik van de mestvarkens is bepaald aan de hand van het voederverbruik per periode volgens de bedrijfsboekhoudingen. Hiertoe zijn de gegevens van de groepen mestvarkens, die op een verschillend begingewicht voor de mesterij zijn opgelegd, op elkaar afgestemd. Het voederverbruik is in tabel 40 weergegeven in V.E. per 10-daagse periode voor mestvarkens met een begingewicht van ± 17 kg.

Ter oriëntering is verder een overzicht gegeven van het totale voederverbruik in V.E. per mestvarken (zonder uitval) in de jaren 1956 t/m 1961. Bij de berekening is uitgegaan van biggen van 17 kg. Ter vergelijking is tevens het afgeleide voederverbruik voor de voorcalculatie uit tabel 42 opgenomen.

Tabel 39

VOEDERVERBRUIK IN V.E. PER AFGELEVERD MESTVARKEN ZONDER UITVAL

	Zuidholland		Oostelijk zandgebied		Zuidelijk zandgebied	
Levend eindgewicht	110 kg	130 kg	90 kg	110 kg	90 kg	110 kg
1956	355	451	267	354		
1957	373	473	269	374	279	366
1958	364	466	261	359	270	357
1959	352	457	245	333	268	357
1960	342	444	243	326	251	330
1961	323	423	258	346	257	336
Voorcalculatie 1962	347	447	257	348	262	346

b. Waardering van de voedermiddelen

Evenals bij de fokkerij zijn de voedermiddelen voor wat betreft krachtvoeder in deze berekening gewaardeerd tegen de gemiddelde prijzen over de maanden januari t/m april 1962 volgens de L.E.I.-statistiek.

Tabel 40

VOEDERMIDDELBEDRIJF IN V.E. PER 100 MESTVARKENDAGEN IN OPEENVOLGENDE 10-DAGGE PERIODEN, WAARBIJ IS UITGEGAAN VAN BIGGEN VAN 17 KG

Dagen na het begin		5	15	25	35	45	55	65	75	85	95	105	115	125	135	145	155	165	175	185	195	205
Zuidholland																						
1956		94	104	116	130	145	160	174	188	202	215	228	241	254	267	280	292	302	311	318	323	327
1957		85	96	107	119	132	145	159	174	190	205	220	234	247	259	271	281	291	300	306	311	315
1958		74	87	100	113	127	142	157	172	188	203	218	234	249	264	279	292	302	309	314	318	322
1959		73	88	103	119	134	149	164	179	194	209	224	239	254	269	284	299	311	323	333	340	346
1960		66	81	95	109	124	138	155	174	194	210	229	245	259	273	287	300	313	325	335	345	354
1961		59	84	98	112	126	140	154	168	182	197	212	229	245	262	276	286	295	303	310	316	321
Voorcalculatie 1962		77	90	103	117	131	146	161	176	192	207	222	237	252	266	280	292	302	312	319	326	331
Oostelijk zandgebied																						
1956		90	110	131	152	175	199	223	247	267	283	297	308	315	320	323	324					
1957		84	104	125	146	169	191	213	235	257	279	297	308	317	322	327	330					
1958		80	97	115	136	158	184	210	234	256	273	286	300	308	314	318	322					
1959		66	91	110	129	149	169	188	208	233	254	271	286	296	306	314	320					
1960		88	102	120	136	158	179	204	229	247	263	274	283	291	296	299	302					
1961		83	100	117	137	158	180	205	227	246	263	278	290	300	308	314	319					
Voorcalculatie 1962		82	101	120	139	161	184	207	230	251	269	284	296	305	311	316	320					
Zuidelijk zandgebied																						
1957		95	112	130	150	170	194	216	236	254	270	283	295	305	312	318	322					
1958		89	105	124	142	163	186	210	230	249	265	280	291	300	306	312	316					
1959		88	110	130	152	173	193	215	237	258	278	291	302	310	314	317	319					
1960		88	107	128	147	169	190	211	232	253	267	279	288	296	302	307	310					
1961		92	112	130	150	169	188	207	227	247	264	280	290	298	304	308	312					
Voorcalculatie 1962		90	109	128	148	169	190	211	232	252	269	283	294	302	308	312	316					

De aansluiting tussen de werkelijk betaalde prijzen volgens de bedrijfsboekhoudingen en de prijzen volgens de L.E.I.-statistiek is in de volgende tabel voor de belangrijkste voedermiddelen tot uitdrukking gebracht.

Tabel 41

VERHOUDINGSCIJFERS VAN KRACHTVOERPRIJZEN VOLGENS DE BOEKHOUDINGEN
TEN OPZICHTE VAN DE L.E.I.-STATISTIEK
(prijzen L.E.I.-statistiek = 100)

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
<u>E.r. biggemeel</u>			
1960	102	103	102
1961	99	100	101
<u>E.r. varkensmeel</u>			
1960	100	100	101
1961	97	99	99

Gezien de geringe afwijkingen is geen aanleiding gevonden de prijzen volgens de L.E.I.-statistiek te corrigeren. Deze in rekening gebrachte prijzen sluiten nauw aan bij de werkelijk betaalde prijzen.

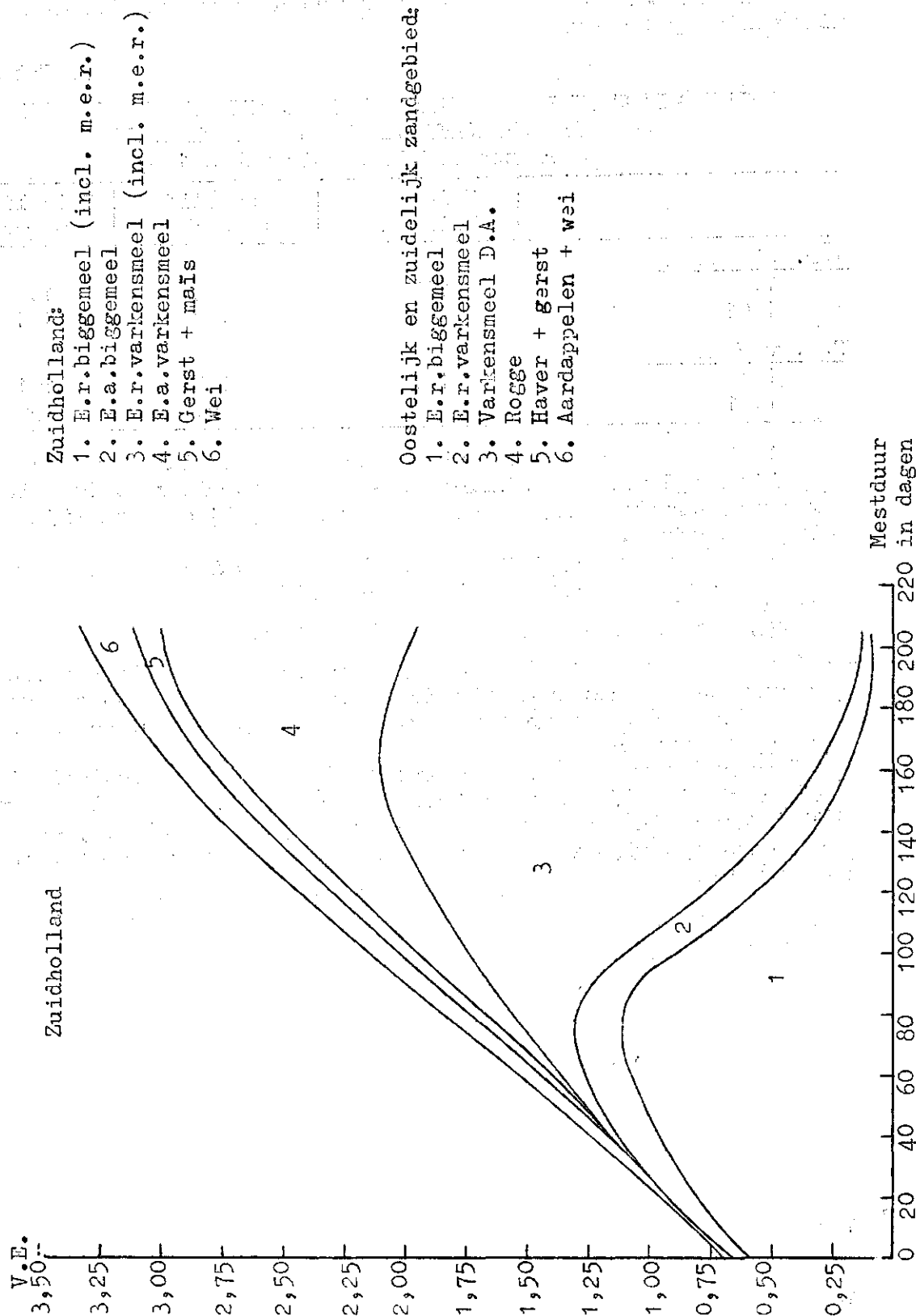
Voor de waardering van de overige voedermiddelen wordt verwezen naar de voederkosten bij de fokkerij.

c. Totaal voederkosten - voorcalculatie 1962

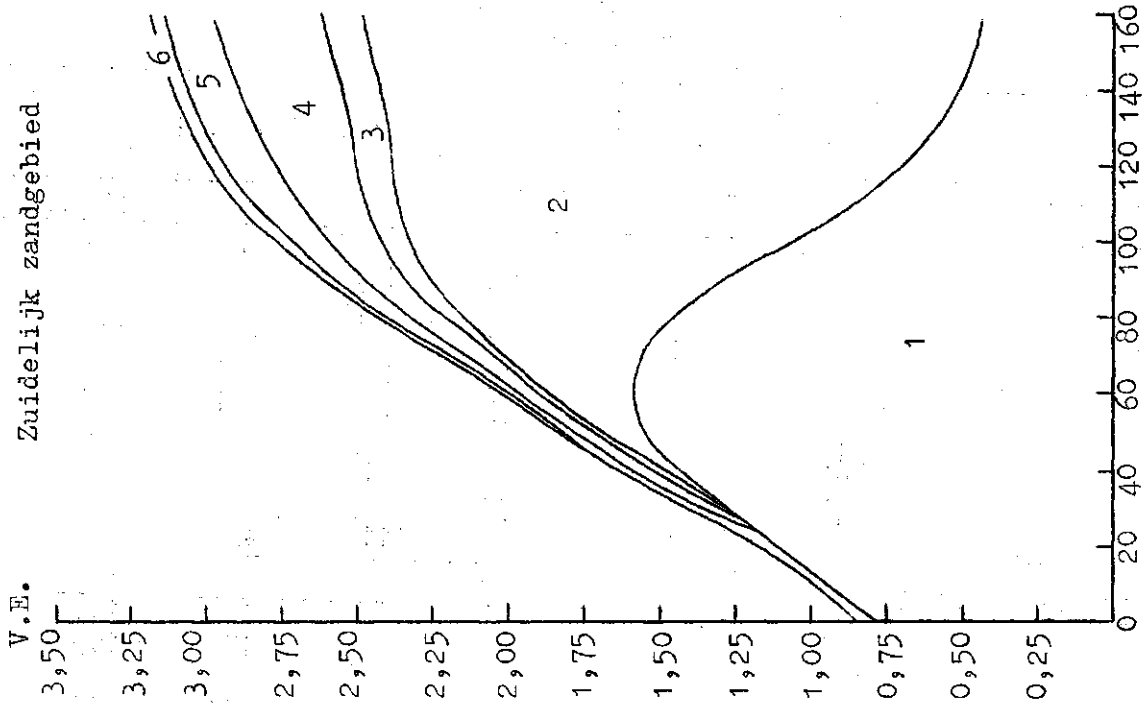
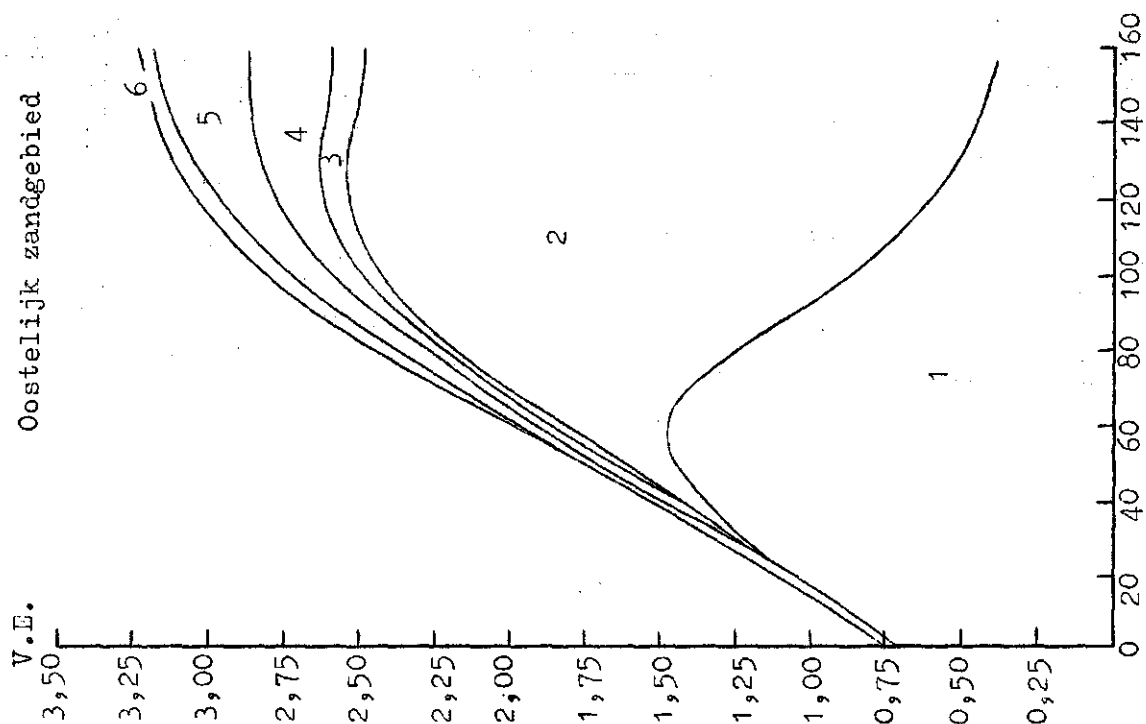
Met behulp van de in tabel 40 vermelde cijfers is het voeder-
verbruik per afgeleverd mestvarken berekend voor de voorcalculatie.
Hierbij is tevens het voeder opgenomen van de gestorven- en ziek
verkochte mestvarkens.

De opbouw van het voederverbruik voor de voorcalculatie is ter
illustratie in bijgaande grafieken weergegeven. Ten opzichte van de
vorige berekening valt, voor wat betreft de zandgebieden, een voort-
gaande verschuiving van granen en aardappelen naar mengvoeders te
constateren.

VOEDERVERBRUIK PER MESTVARKEN PER DAG IN VOEDEREENHEDEN
GESPLITST NAAR VOEDERSOORT
Voorcalculatie 1962

VOEDERVERBRUIK PER MESTVARKEN PER DAG IN VOEDERENHEDEN
GESPLITST NAAR VOEDERSOORT
Voorcalculatie 1962

Tabel 42

VOEDERKOSTEN PER AFGELEVERD MESTVARKEN
Voorcalculatie 1962

	Prijs per 100 kg	V.E.	Kg voeder	Bedrag	V.E.	Kg voeder	Bedrag
<u>Zuidholland</u>		110 kg			130 kg		
E.r. biggemeel	33,50	77	79	26,47	79	81	27,14
M.e.r. biggemeel	32,35	50	52	16,82	52	54	17,47
E.a. biggemeel	31,10	28	29	9,02	29	31	9,64
E.r. varkensmeel	32,40	81	81	26,24	118	118	38,23
M.e.r. varkensmeel	31,75	43	43	13,65	64	64	20,32
E.a. varkensmeel	30,95	43	43	13,31	71	71	21,97
Gerst	31,75	3	3	0,95	4	4	1,27
Maïs	28,25	4	4	1,13	7	6	1,70
Wei	1,50	22	275	4,13	29	363	5,45
Totaal (afgerond)		351		111,70	453		143,20
<u>Oostelijk zandgebied</u>		90 kg			110 kg		
E.r. biggemeel	33,30	141	144	47,95	156	159	52,95
E.r. varkensmeel	32,55	95	95	30,92	155	155	50,45
Varkensmeel D.A.	35,85	4	4	1,43	7	7	2,51
Rogge	27,00	7	7	1,89	14	14	3,78
Haver	28,95	6	7	2,03	11	13	3,76
Gerst	30,05	5	5	1,50	7	7	2,10
Aardappelen	4,75	1	4	0,19	2	8	0,38
Wei	1,50	1	14	0,21	1	14	0,21
Totaal (afgerond)		260		86,10	353		116,15
<u>Zuidelijk zandgebied</u>		90 kg			110 kg		
E.r. biggemeel	32,35	159	162	52,41	173	177	57,26
E.r. varkensmeel	31,90	76	76	24,24	128	128	40,83
Varkensmeel D.A.	35,80	6	6	2,15	10	10	3,58
Rogge	26,80	11	11	2,95	21	21	5,63
Haver	29,60	6	7	2,07	9	10	2,96
Gerst	30,50	3	3	0,92	4	4	1,22
Aardappelen	4,75	3	12	0,57	4	16	0,76
Wei	1,50	1	14	0,21	1	14	0,21
Totaal (afgerond)		265		85,50	350		112,45

3. Strooisel

Het strooiselverbruik is bepaald aan de hand van de boekhoudgegevens.

Tabel 43

STROOVERBRUIK PER MESTVARKEN PER DAG IN KG

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
1956	0,30	0,40	
1957	0,30	0,40	0,45
1958	0,35	0,30	0,35
1959	0,30	0,30	0,30
1960	0,30	0,30	0,25
1961	0,25	0,25	0,30
Voorcalculatie 1962	0,30	0,30	0,30

De prijs van het stro is bepaald overeenkomstig de hiervoor geldende uitgangspunten en is gelijk aan de prijs die ook voor de rundveehouderij en de gewassen wordt ingecalculleerd.

Met behulp van de eerdergenoemde gegevens zijn de strooiselkosten voor de voorcalculatie berekend.

Tabel 44

STROOISELKOSTEN PER AFGELEVERD MESTVARKEN Voorcalculatie 1962

	Zuidholland		Oostelijk zandgebied		Zuidelijk zandgebied	
Prijs per 1000 kg	63 gld.		53 gld.		53 gld.	
Afleverings- gewicht	kg	be- stro	drag	kg	be- stro	drag
90 kg				39	2,05	39 2,05
110 kg	54	3,40	48	2,55	47	2,50
130 kg	64	4,05				

4. Arbeidskosten

Voor de mesterij zijn de arbeidskosten op overeenkomstige wijze bepaald als voor de fokkerij. De normen, die ook worden gebruikt bij de kostprijsberekening van de melk en de gewassen, zijn echter per mestvarken per jaar lager in verband met de grotere varkensbezetting op de onderzochte bedrijven.

Een nadere uiteenzetting over de waardering van de gewerkte uren is vermeld bij de arbeidskosten voor de fokkerij.

De navolgende arbeidskosten per afgeleverd mestvarken zijn in rekening gebracht.

Tabel 45

ARBEIDSKOSTEN PER AFGELEVERD MESTVARKEN
Voorcalculatie 1962

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
Normuren per mestvarken per jaar	14 uur	20 uur	17 uur
Werkelijk gewerkte volwaardige uren in % van normatieve uren 1)	91%	95%	83%
Gewerkte uren per mestvarken per jaar	12,7 uur	19,0 uur	14,1 uur
Loon per volwaardig uur	f.2,430	f.2,405	f.2,405
Arbeidskosten per afgeleverd mest- varken van 90 kg		f.16,30	f.12,10
110 kg	f.15,20	f.20,05	f.14,70
130 kg	f.17,90		

1) Berekend op basis van herziene normuren.

5. Beloning voor bedrijfsleiding

Volgens afspraak tussen het Ministerie van Landbouw en het Landbouwschap gelden bepaalde percentages van de bewerkingskosten en rentekosten ter berekening van de beloning voor bedrijfsleiding per afgeleverd mestvarken.

Dit percentage bedraagt voor Zuidholland 11% en voor de zandgebieden 10%.

De hieraan ontleende bedragen zijn in de volgende tabel weergegeven.

Tabel 46

BELONING VOOR BEDRIJFSLEIDING IN GLD. PER
AFGELEVERD MESTVARKEN
Voorcalculatie 1962

Afleverings- gewicht	Zuid- holland	Zandgebieden
90 kg		1,65
110 kg	2,05	2,05
130 kg	2,50	

6. Huisvesting

De kosten voor huisvesting zijn berekend op basis van een normbedrag van f. 8,- per mestvarken per jaar. Per afgeleverd mestvarken bedragen de huisvestingskosten als volgt.

Tabel 47

KOSTEN VAN HUISVESTING IN GLD. PER AFGELEVERD MESTVARKEN
Voorcalculatie 1962

Afleverings- gewicht	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
90 kg		2,85	2,85
110 kg	3,95	3,50	3,45
130 kg	4,65		

7. Inventariskosten

Deze post is berekend aan de hand van een normbedrag van f.2,- per mestvarken per jaar. Per afgeleverd mestvarken zijn de volgende inventariskosten in rekening gebracht.

Tabel 48

INVENTARISKOSTEN IN GLD. PER AFGELEVERD MESTVARKEN
Voorcalculatie 1962

Afleverings- gewicht	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
90 kg		0,70	0,70
110 kg	1,00	0,90	0,85
130 kg	1,15		

8. Kosten dierenarts

Om het risico van pest zoveel mogelijk uit te schakelen is het nodig de varkens te laten enten. Om deze reden is bij de mesterij een bedrag van f. 2,- per mestvarken opgenomen. De kosten van overige dierenartsbezoeken zijn ongewijzigd uit voorgaande berekeningen overgenomen en zijn gesteld op f. 0,20 per afgeleverd mestvarken. Voor alle gebieden is in totaal f. 2,20 per afgeleverd mestvarken als kosten van dierenarts in rekening gebracht.

9. Overige kosten

Deze post is in aansluiting met de kostprijsberekening van de melk en de gewassen gebaseerd op een normbedrag van f. 2,- per mestvarken per jaar. Per afgeleverd mestvarken bedragen deze kosten als volgt.

Tabel 49

OVERIGE KOSTEN IN GLD. PER AFGELEVERD MESTVARKEN
Voorcalculatie 1962

Afleverings- gewicht	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
90 kg		0,70	0,70
110 kg	1,00	0,90	0,85
130 kg	1,15		

10. Rente

Over het geïnvesteerde bedrag is rente berekend bij het gemiddelde prijspeil van de produktiemiddelen tegen een rentevoet van $4\frac{1}{2}\%$. Rekening gehouden met de duur van de investering van de verschillende kostenposten bedraagt de rente per afgeleverd mestvarken als volgt.

Tabel 50

RENTE IN GLD. PER AFGELEVERD MESTVARKEN
Voorcalculatie 1962

Afleverings- gewicht	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
90 kg		1,65	1,55
110 kg	2,60	2,40	2,20
130 kg	3,50		

11. Afleveringskosten

In Zuidholland worden de varkens veelal afgeleverd via de particuliere handel. Als afleveringskosten wordt dan een vast bedrag per varken in rekening gebracht. Dit bedrag dient voor vracht, commissie, slachtverzekering enz. tezamen. De afleveringskosten per varken zijn gelijk ongeacht het eindgewicht van de dieren.

In de zandgebieden wordt het commissieloon in een percentage van de opbrengst uitgedrukt. Het bedrag varieert dus met de opbrengst en het afleveringsgewicht van het varken. Verder wordt de hoogte van de afleveringskosten per dier beïnvloed door afwijkende condities bij levering van grote aantallen varkens en dergelijke. Aan de hand van de gegevens uit de boekhoudingen zijn de afleveringskosten franco slachtplaats per afgeleverd varken in de volgende tabel vermeld.

Tabel 51

AFLEVERINGSKOSTEN VOLGENS DE BOEKHOUDINGEN IN GLD. PER
AFGELEVERD MESTVARKEN

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied		Zuidelijk zandgebied	
	kosten in gld.	levend gew. in kg	kosten in gld.	levend gew. in kg	kosten in gld.
1956	4,07	93	4,00		
1957	4,06	91	4,01	99	3,60
1958	4,36	94	4,00	100	3,59
1959	4,34	97	4,01	104	3,86
1960	4,35	93	3,88	97	3,35
1961	4,51	97	4,23	98	3,56

Met behulp van de gegevens uit tabel 51 zijn de afleveringskosten berekend voor de voorcalculatie.

Tabel 52

AFLEVERINGSKOSTEN IN GLD. PER AFGELEVERD MESTVARKEN
Voorcalculatie 1962

Afleverings- gewicht	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
90 kg		4,-	3,50
110 kg	4,50	4,50	4,-
130 kg	4,50		

12. Waarde mest

Zoals reeds bij de bespreking van de fokkerij is vermeld, is de waarde van de mestproduktie van mestvarkens en opfokzeugen gelijkgesteld en wel op f. 8,85 per dier per jaar. Op grond van dit bedrag is de waarde van de mest per afgeleverd varken bepaald.

Tabel 53

WAARDE MEST IN GLD. PER AFGELEVERD MESTVARKEN Voorcalculatie 1962

Afleveringsgewicht	Zuid-holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
90 kg		3,15	3,15
110 kg	4,35	3,90	3,85
130 kg	5,15		

13. Opbrengst ziek verkochte dieren

In tabel 35 is een splitsing gemaakt van de uitval in ziek verkochte- en gestorven dieren. De ziek verkochte dieren hebben nog een zekere opbrengst gegeven. De opbrengstprijis ligt voor deze dieren in vele gevallen echter belangrijk lager dan van normaal afgeleverde dieren.

Tabel 54

GEWICHT EN OPBRENGSTPRIJS PER ZIEK VERKOCHT MESTVARKEN

	Zuidholland		Oostelijk zandgebied		Zuidelijk zandgebied	
	levend gewicht in kg	prijs in % van normaal	levend gewicht in kg	prijs in % van normaal	levend gewicht in kg	prijs in % van normaal
1956	59	65	59	60		
1957	61	68	56	82	51	68
1958	64	52	52	84	56	61
1959	58	62	49	70	58	65
1960	51	52	60	65	56	68
1961	53	35	55	57	58	74
Voorcalculatie 1962	60	55	55	70	55	65

De opbrengst van de ziek verkochte dieren is bepaald door uit te gaan van een normale opbrengstprijis van f. 1,75 per kg levend gewicht voor normaal afgeleverde dieren. Het bedrag per afgeleverd mestvarken is als volgt.

Tabel 55

OPBRENGST ZIEK VERKOCHTE DIEREN IN GLD. PER AFGELEVERD MESTVARKEN Voorcalculatie 1962

Afleveringsgewicht	Zuid-holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
90 kg		0,40	0,40
110 kg	0,45	0,60	0,50
130 kg	0,60		

HOOFDSTUK IV

DE FINANCIËLE RESULTATEN OP DE ONDERZOCHE BEDRIJVEN

§ 1. De fokkerij

Op de onderzochte bedrijven is nagegaan hoe de gemiddelde resultaten per worp zijn geweest. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen zeugen van de eerste worp en oudere zeugen. Van de zeugen van de eerste worp zijn geen financiële resultaten vermeld, omdat bij deze dieren een belangrijke aanwas optreedt. Bovendien is deze aanwas van bedrijf tot bedrijf zeer verschillend. Op sommige bedrijven worden de opfokzeugjes, direct nadat ze zelf gespeend zijn, voor de fokkerij bestemd. Op andere bedrijven gebeurt dit op veel latere leeftijd, terwijl het ook nogal eens voorkomt dat de dieren hoogdrachtig worden aangekocht.

Bij de oudere zeugen speelt de aanwas van de zeugen een veel kleinere rol. De financiële resultaten per worp zijn bij deze categorie dieren dus beter vergelijkbaar. Als rentabiliteitscijfer is hier genomen de opbrengst van de biggen verminderd met de voederkosten.

Bij de beoordeling van de resultaten dient in aanmerking te worden genomen dat de in de tabellen gegeven jaren voor de verschillende gebieden betrekking hebben op de volgende boekingsperioden.

	Zuidholland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
1956	apr.'55-apr.'56	dec.'55-dec.'56	
1957	mei '56-jun.'57	dec.'56-dec.'57	juni '56-aug.'57
1958	jun.'57-jul.'58	jan.'58-dec.'58	aug. '57-okt.'58
1959	jul.'58-aug.'59	jan.'59-dec.'59	nov. '58-dec.'59
1960	sep.'59-okt.'60	jan.'60-dec.'60	jan. '60-dec.'60
1961	nov.'60-dec.'61	jan.'61-dec.'61	jan. '61-dec.'61

De resultaten, vermeld in tabel 56, hebben betrekking op waarnemingen van zeugen die levende biggen hebben geworpen.

Toelichting op tabel 56:

Het gewicht per big in kg heeft betrekking op het moment van opleggen voor de mesterij op eigen bedrijf of bij verkoop.
De prijs per big in gld. heeft betrekking op de gemiddelde opbrengstprijz per dier. Voor zover het betreft biggen welke zijn opgelegd voor de mesterij op eigen bedrijf zijn de opbrengstprijzen geschat.
De voederkosten per worp hebben betrekking op de voederkosten van de zeug over de periode tussen twee opeenvolgende speendata vermeerderd met de voederkosten van de biggen tot het moment, dat deze worden opgelegd voor de mesterij op eigen bedrijf of verkoop.
De lengte van de gehele periode in dagen heeft betrekking op de fokperiode van de zeug tussen twee opeenvolgende speendata.

De opbrengst biggen minus voederkosten per dag in ct. heeft betrekking op de opbrengst biggen minus voederkosten gedeeld door het aantal zeugendagen tussen twee opeenvolgende speedata.

Tabel 56

GEMIDDELTE RESULTATEN VAN DE FOKKERIJ PER WORP VOLGENS DE BOEKHOUDINGEN

	1956	1957	1958	1959	1960	1961
	Zuidholland					
<u>1e worp</u>						
Aantal levend geboren biggen	7,7	8,4	8,5	8,0	9,2	7,8
Aantal grootgebrachte biggen	6,1	6,8	6,6	6,5	7,5	6,2
Zoogperiode in dagen	61	58	64	62	61	66
Gewicht per big in kg	18,6	17,8	18,1	20,1	20,0	18,4
Prijs per big in gld.	40	46	42	56	43	50
<u>2e worp en ouder</u>						
Aantal levend geboren biggen	10,6	10,6	10,7	10,5	10,8	10,4
Aantal grootgebrachte biggen	8,5	9,1	8,7	8,9	8,8	9,1
Zoogperiode in dagen	61	62	64	63	63	61
Gewicht per big in kg	19,7	18,9	18,8	20,4	20,2	20,1
Prijs per big in gld.	42	48	43	58	45	59
Opbrengst biggen per worp in gld.	358	434	373	520	397	539
Voederkosten per worp in gld.	236	233	222	254	243	235
Opbrengst biggen minus voederkosten	122	201	151	266	154	304
Lengte gehele periode in dagen	188	188	189	188	187	185
Opbrengst biggen minus voederkosten per dag in ct.	65	107	80	143	82	166
	Oostelijk zandgebied					
<u>1e worp</u>						
Aantal levend geboren biggen	8,1	8,3	7,9	8,1	7,9	8,1
Aantal grootgebrachte biggen	6,7	6,6	6,6	6,9	6,5	7,4
Zoogperiode in dagen	63	62	67	69	71	68
Gewicht per big in kg	18,7	19,6	19,6	21,4	22,0	21,5
Prijs per big in gld.	44	44	44	54	46	62
<u>2e worp en ouder</u>						
Aantal levend geboren biggen	10,8	11,0	10,3	10,5	10,5	11,1
Aantal grootgebrachte biggen	9,0	9,3	8,8	9,0	8,8	9,7
Zoogperiode in dagen	67	67	69	68	69	67
Gewicht per big in kg	20,4	20,7	21,5	21,5	21,9	20,4
Prijs per big in gld.	46	47	48	55	45	61
Opbrengst biggen per worp in gld.	417	429	417	490	396	592
Voederkosten per worp in gld.	257	273	272	283	285	266
Opbrengst biggen minus voederkosten	160	156	145	207	111	326
Lengte gehele periode in dagen	195	195	199	196	197	193
Opbrengst biggen minus voederkosten per dag in ct.	82	80	75	104	57	172

Vervolg tabel 56

GEMIDDELTE RESULTATEN VAN DE FOKKERIJ PER WORP VOLGENS DE BOEKHOUDINGEN

	1957	1958	1959	1960	1961
	Zuidelijk zandgebied				
<u>1e worp</u>					
Aantal levend geboren biggen	8,4	8,2	8,2	8,6	8,5
Aantal grootgebrachte biggen	7,0	6,1	6,7	7,4	7,5
Zoogperiode in dagen	56	53	58	64	62
Gewicht per big in kg	17,6	17,7	18,7	19,5	18,1
Prijs per big in gld.	44	40	53	40	55
<u>2e worp en ouder</u>					
Aantal levend geboren biggen	10,7	10,6	10,7	10,4	10,4
Aantal grootgebrachte biggen	9,0	8,9	8,8	9,0	9,0
Zoogperiode in dagen	55	58	59	61	59
Gewicht per big in kg	17,6	18,1	18,2	19,0	18,1
Prijs per big in gld.	43	42	52	41	56
Opbrengst biggen per worp in gld.	385	373	461	370	503
Voederkosten per worp in gld.	238	238	243	237	219
Opbrengst biggen minus voederkosten	147	135	218	133	284
Lengte gehele periode in dagen	183	186	188	188	188
Opbrengst biggen minus voederkosten per dag in ct.	80	73	116	71	151

§ 2. De m e s t e r i j

Van de mesterij zijn eveneens de resultaten berekend van de in het desbetreffende jaar afgeleverde koppels. Men moet bij het beoordelen van deze cijfers wel voor ogen houden, dat dit gemiddelden zijn van waarnemingen die sterk uiteenlopen. Dit komt duidelijk naar voren in de spreiding die de begin- en eindgewichten te zien geven in tabel 32.

De resultaten van de mesterij hebben betrekking op dezelfde boekingsperioden als staat aangegeven bij de financiële resultaten van de fokkerij.

Tabel 57

GEMIDDELTE RESULTATEN VAN DE MESTERIJ VOLGENS DE BOEKHOUDINGEN

	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Zuidholland						
Levend begingewicht	29	27	25	26	26	24
Levend eindgewicht	122	126	126	119	111	110
Geslacht gewicht	100	103	103	97	90	90
Mestduur in dagen	180	192	198	169	155	158
V.e. per kg groei 1)	4,36	4,38	4,34	4,08	3,91	3,77
Bruto-opbrengst per kg gesl.gewicht	2,09	2,25	2,10	2,27	2,03	2,21
Groei per dag in gr. 1)	521	518	512	549	549	555
Netto-omzet per dag in ct. 1)	77	84	76	86	73	80
Voederkosten per dag in ct. 1)	66	70	64	67	64	61
Voederwinst per dag in ct. 1)	11	14	12	19	9	19
Oostelijk zandgebied						
Levend begingewicht	20	20	22	21	21	22
Levend eindgewicht	93	91	94	97	93	97
Geslacht gewicht	73	72	74	77	73	77
Mestduur in dagen	123	122	123	129	118	124
V.e. per kg groei 1)	3,75	3,71	3,75	3,67	3,46	3,65
Bruto-opbrengst per kg gesl.gewicht	2,25	2,24	2,22	2,25	2,04	2,25
Groei per dag in gr. 1)	595	585	587	578	610	609
Netto-omzet per dag in ct. 1)	93	88	89	85	82	87
Voederkosten per dag in ct. 1)	68	69	68	68	67	67
Voederwinst per dag in ct. 1)	25	19	21	17	15	20
Zuidelijk zandgebied						
Levend begingewicht		19	19	19	20	19
Levend eindgewicht		99	100	104	97	98
Geslacht gewicht		79	81	85	79	80
Mestduur in dagen		140	139	144	128	134
V.e. per kg groei 1)		3,88	3,85	3,81	3,66	3,71
Bruto-opbrengst per kg gesl.gewicht		2,24	2,14	2,23	2,00	2,24
Groei per dag in gr. 1)		571	583	592	605	592
Netto-omzet per dag in ct. 1)		90	87	90	82	88
Voederkosten per dag in ct. 1)		68	65	69	67	65
Voederwinst per dag in ct. 1)		22	22	21	15	23

1) Met inbegrip van gestorven en niet normaal afgeleverde dieren.

Toelichting op tabel 57:

Het levend eindgewicht heeft betrekking op het gemiddelde gewicht per dier van de normaal afgeleverde varkens. De waarnemingen met een onbekend levend eindgewicht zijn geschat met behulp van het geslacht gewicht.

Het geslacht gewicht heeft betrekking op het gemiddelde gewicht per dier van de normaal afgeleverde varkens. De waarnemingen met een onbekend geslacht gewicht zijn geschat met behulp van het levend eindgewicht.

De mestduur in dagen heeft betrekking op het gemiddelde aantal dagen dat de normaal afgeleverde dieren voor de mesterij aanwezig zijn geweest.

Het aantal v.e. per kg groei heeft betrekking op het voederverbruik omgerekend in voedereenheden van de gehele koppel mestvarkens.

De bruto-opbrengst per kg geslacht gewicht heeft betrekking op de normaal afgeleverde dieren.

De groei per dag in grammen heeft betrekking op de groei van de gehele toom van het moment van opleggen voor de mesterij af gedeeld door het totaal aantal mestvarkendagen van de toom.

De netto-omzet per dag in centen heeft betrekking op de nettowaardevermeerdering van de gehele toom van het moment van opleggen voor de mesterij af gedeeld door het totaal aantal mestvarkendagen van de toom.

De voederkosten en voederwinst per dag in ct. hebben betrekking op de gehele toom mestvarkens.

De in tabel 57 vermelde resultaten doen zonder meer geen uitspraak over de rentabiliteit van de varkensmesterij. Om hierin enig inzicht te verkrijgen is er verband gelegd tussen de voederwinst per dag enerzijds en de noodzakelijke kostendekking hiervoor anderzijds. Deze kostendekking is dan nodig voor de arbeid, de bedrijfsleiding, de huisvesting en de overige kosten. De kosten van de big zijn tegen de geldende marktprijs reeds in mindering gebracht op de opbrengsten bij de bepaling van de netto-omzet.

Met behulp van de kostprijsberekeningen voor de mesterij zijn in tabel 58 de noodzakelijke netto-opbrengsten berekend in procenten van de voederkosten bij een volledige dekking van de arbeidskosten, de bedrijfsleiding, de huisvesting en de overige kosten. Tevens zijn vermeld de werkelijke netto-opbrengsten in de verschillende jaren zoals deze zijn te berekenen uit de verhouding tussen de netto-omzet per dag ten opzichte van de voederkosten per dag volgens tabel 57. Het verschil tussen deze verhoudingscijfers in de verschillende jaren en de noodzakelijke dekking van de kosten geeft het voordelig of nadelig saldo van de varkensmesterij uitgedrukt in procenten van de voederkosten.

Tabel 58

GEMIDDELDE NETTO-OPBRENGSTEN VAN MESTVARKENS IN % VAN DE
VOEDERKOSTEN

	Zuid- holland	Oostelijk zandgebied	Zuidelijk zandgebied
	%	%	%
1956	117	137	
1957	120	128	132
1958	119	131	134
1959	128	125	130
1960	114	122	122
1961	131	130	135
Gemiddelde netto-opbrengst volgens de boekhoudingen	122	129	131
Noodzakelijke netto-opbrengst	125	127	128

Bij de beoordeling van de resultaten per jaar dient in aanmerking genomen te worden, dat de boekingsperioden niet geheel op elkaar zijn afgestemd.

Er kan worden geconcludeerd, dat de rentabiliteit van de varkensmesterij van 1956 af in Zuidholland gemiddeld onvoldoende is geweest ter dekking van de noodzakelijke kosten. Behoudens 1959 en 1961 liggen de uitkomsten beneden het noodzakelijke niveau van 125%.

De zandgebieden vertonen daarentegen een gunstiger beeld. Gemiddeld is de rentabiliteit van de varkensmesterij in deze gebieden ruim voldoende geweest ter dekking van de kosten.